

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 30ον ΑΡΙΘ. 1103 | ΑΘΗΝΑΙ | ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1917

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΕ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ≡

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ : Έδω κείμεθα (Κ.Π.).—Θάλασσα (Άθηνά Ταρσούλη).—Ο Τυρταίος.—Η επικίνδυνος ηλικία (Έλσι Δίντσερ).—Η Ίταλις και ο πόλεμος (G.C.).—Το ανέβασταγο κακό (Ζωή Κ. Καπετανάκου).—Το άσπρο Τριαντάφυλλο.—Ο άνδρας μου (Σύζυγος Φιλόσοφος).—Οικονομία.—Νοικοκυρείο και Κουζίνα.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ : ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'. — ΕΤΟΣ 29^{ον}

Άντίτιμον έτησίως έγγραφής δια τὸ έσωτερικόν..... Φρ. 10
δια τὸ έξωτερικόν..... Φρ. 13

ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

Όδός Γ'. Σεπτεμβρίου 2

Παρατηρήσεις επί τής άποστολής τής Έφημερίδος γίνονται δεχταί μόνον έντός ένός μηνός.
Έκαστον τεύχος τιμάται 1 δραχ.
Τά άποστέλλόμενα προς δημοσίευσιν χειρόγραφα πρέπει να φέρουν τήν ύπογραφήν του άποστέλλοντος και να είναι καθαρογραμμένα.
Πάσα αίτησις προς έγγραφήν συνοδεύεται υπό του αντίτιμου εις τραπεζικήν ή ταχυδρομικήν έπιταγήν ή και εις τοκομερίδια.
Αί συνδρομαί άρχονται από 1 Ιανουαρίου και είναι έτήσιοι.
Τά μη δημοσιευόμενα χειρόγραφα δέν επιστρέφονται.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΣΩΜΑΤΑ

Θέλετε τὰ τέκνα σας και ιδίως αί νεαράί κόραι σας ν' άποκτήσουν σώμα καλλιτεχνικόν και άγαλατωδες ; Δέν έχετε να κάμετε άλλο παρά να προμηθευθήτε από τὸ

NEON ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ

Γ. ΡΕΒΕΛΑΚΗ

Όδός Αιόλου 66

ΕΝΑ ΕΙΔΙΚΟΝ ΣΤΗΘΟΔΕΣΜΟΝ

δια του οποίου τὰ ΚΥΡΤΑ ΣΩΜΑΤΑ γίνονται εύθυτενέστατα και καλλιτεχνικώτατα.

Τὸ γνωστὸν Φαρμακείον του κ. Γ. ΡΕΒΕΛΑΚΗ.

COSTUMES TAILLEURS

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ράπτης τής Α. Μ. τής Βασιλίσσης Σοφίας και τής Α. Β. Υ. τής Πριγκηπίσσης Έλένης.

ΣΤΑΔΙΟΥ 24

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ : ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 30^{ον} | ΑΘΗΝΑΙ | ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1917 | ΑΡΙΘΜΟΣ 1103

ΕΔΩ ΚΕΙΜΕΘΑ

Εις την τελευταίαν Femina δημοσιεύονται τὰ όνόματα και αι εικόνες των έπιφανεστέρων γυναικων τής Γαλλίας, αι όποια διεκρίθησαν είτε ως νοσοκόμοι, είτε ως έπιμελήτριαι εις τās μετόπισθεν ύπηρεσίας, είτε ως πρωτοστατούσαι εις ευεργετικήν δρασίαν κατά την στιγμήν αυτήν, καθ' ήν ο πόλεμος τώσας δημιουργεί ανάγκας και τώσα άριθμεί και μακράν του μετώπου θύματα.

Μόνον γυναίκες στρατιώται και αξιωματικοί δέν φαίνονται εις τὸ Δυτικόν μέτωπον και ή Λατινική φυλή παρουσιάζει τὸ όραϊον φύλον άποστρεφόμενον την αίματοχυσίαν, άνίκανον να άφαιρέση την ζωήν, την όποιαν με τώσους πόνους και κινδύνους εσγνείθισε μόνον να δίδη.

Η Ρωσία λοιπόν, ή χώρα αυτή, ή όποια παρουσιάζει τώσας αντιθέσεις εις την εξέλιξιν του πολέμου αυτού, ή Ρωσία του σοσιαλισμού και του ηήλισμού έδωκε μόνη μέχρι σήμεραν γυναίκας εις τὸν στρατόν. Και όχι εις έξαιρετικά και μεμονωμένα γεγονότα, όχι γυναίκας μετημφισμένες εις άνδρας, όπως είχε γίνη και εις πολέμους του παρελθόντος, αλλά γυναίκας εις έθελοντικά σώματα, γυναίκας άμαζόνas, γυναίκα όλόκληρα συντάγματα, διοικούμενα από άνωτέρας και κατωτέρας αξιωματικούς, αι όποια είχαν κερδίσει τώδ βαθμούς των ευθὺς από τὸ πρώτον έτος του πολέμου εις τὰ πεδία των μαχων και αι όποια έμειναν πισταί.

Τά γυναικεία αυτά συντάγματα, αν δέν κατώρθωσαν να μεταβάλουν την τύχην του πολέμου εις τὸ Ρωσικόν μέτωπον, αν δέν κατώρθωσαν να άρουν νίκας έξαιρετικάς μέσα εις την γενικήν άναστάτωση των διαφόρων ρωσικων μετώπων, όμως κατώρθωσαν να άποδείξουν κάτι πολύ σπουδαιότερον: "Οτι αι γυναίκες ειξεύρουν να τηροῦν τὸν όρκον των και ότι ειξεύρουν να άποθνήσκουν χωρίς δειλίαν και δισταγμόν.

Και όχι μόνον αυτό, αλλά καθ' ήν στιγμήν ή φιλειρηνική προπαγάνδα άνεστάτωση τώδ στρατούς του Ρωσικου μετώπου και όλόκληροι άνδρικοί λεγεώνες έροίπταν τὰ όπλα των και άφριναν τās θέσεις των, αι γυναίκες δέν έπηρεάσθησαν, δέν μετεβλήθησαν, δέν εκυριεύθησαν από κανέν αίσθημα άποθαρρύνσεως και φόβου.

Έμειναν άτρόμητοι εις τās θέσεις των και ίκέτευαν, έξώρκιζαν τώδ άποχωρούντας να τās μιμηθοῦν. Τὸ 9 Σύνταγμα των έθερίσθη μέχρι τής τελευταίας και όμως, όσαι από τās πληγωμένες έθεραπεύθησαν, εξήτησαν και πάλιν ως χάριν να επιστρέψουν εις τὰ μέτωπα. Αι άνάπηροι δέ, αι όποια εις ήλικίαν νεωτάτην ευρέθησαν άκρωτηριασμένα ή τυφλαί, εξήτησαν μετά την άποθεραπειαν των να άσχοληθοῦν εις εργασίας, τās όποιας ήμποροῦσαν να εκτελέσουν.

Παρατηρήθη, ότι αι περισσότεραι από τās πρωτοφανείς αυτάς εις την ιστορίαν τής ανθρωπότητος ηρωίδas ήσαν από τās έξορίστους τής Σιβηρίας, αι όποια άφείθησαν ελεύθεραι μετά την περισινήν μεταπολίτευσιν. Και όχι γυναίκες

τοῦ λαοῦ ἢ τῶν κατωτέρων ἀστικῶν τάξεων. Μᾶλλον εὐγενεῖς κόραι στρατηγῶν καὶ ἀνωτέρων ἐπιστημόνων, σοσιαλιστρίαι ἐκ πεπονηθείσας καὶ μὲβαθύτατα ριζωμένες ἀρχάς, αἱ ὁποῖαι εἶχαν ὑποστῆ τὸ μαρτύριον τῆς ἐξορίας καὶ τῶν καταναγκαστικῶν ἔργων τῆς Σιβηρίας χάριν τῶν ἰδεῶν τῶν.

Ἀδιακρίτως τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀποτροπιασμοῦ, τὸν ὁποῖον γεννᾷ ὁ πόλεμος καὶ τῶν φρικωδῶν συνεπειῶν, τὰς ὁποίας συνεπάγεται διὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ἀνεξαρτήτως ἀκόμη τῆς ἀρχῆς περὶ ἀποχῆς τῆς γυναικός, ἢ ὁποία προορίζεται ἀπὸ τὴν φύσιν μᾶλλον διὰ τὴν παρηγορῆ καὶ τὴν ἀγαπᾶ παρὰ διὰ τὴν χυρὴ αἷμα, αἱ φιλοπόλεμοι Ρωσίδες ἔδωκαν τὸ μέτρον τῆς ἠθικῆς τῶν δυνάμεως καὶ ψυχικῆς ὑπεροχῆς.

Οἱ ἀντιφεμινιστῆ, οἱ ὁποῖοι ἀντέτασαν εἰς τὴν γυναῖκα τὴν φυσικὴν καὶ ψυχικὴν ἀδυναμίαν τῆς διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς πατρίδος, ὡς κύριον ἐμπόδιον διὰ τὴν παροχὴν εἰς αὐτὴν τοῦ δικαίωματος τῆς πολιτίδος, χάνουν, χάρις εἰς τὰς ἡρωϊκὰς Ρωσίδας, τὸ κυριώτερον ἐπιχειρημά των. Διότι αἱ περὶ πνευματικῆς ἰκανότητος ἀνοησίαι καὶ αἱ περὶ χαρακτῆρος καὶ ἀντοχῆς εἰς κάθε εἶδους ἐργασίας μωρία ἀπεδείχθησαν πρὸ πολλοῦ πλέον ἀβάσιμοι. Ὅπου εἰσῆχθη καὶ ὅπου εἰργάσθη ὡς τώρα ἡ γυναῖκα, παντοῦ διεκρίθη καὶ παντοῦ ἀνεδείχθη ὑπερέτερα καὶ περισσότερον εὐσυνειδήτος ἀπὸ τὸν συνάδελφόν τῆς ἄνδρα.

Ἔμενε λοιπὸν ὁ πόλεμος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐδοκιμάσθη ἡ γυναῖκα ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τὰς χιονισμένας στέππας, ὅπου ἡ ζωὴ τοῦ στρατοπέδου καὶ διὰ τὸ κλίμα καὶ διὰ τὰς δυσκολίας καὶ σῶν στοιχειωδωδέστερων ἀκόμη ἀναγκῶν παρουσιάζει τοὺς σκληροτέρους κινδύνους.

Ἐκεῖ ἔδωκαν τὰς ἐξετάσεις τῶν ὄχι πλέον εἰς ἐξαιρετικὰ καὶ σποραδικὰ φαινόμενα, τὰ ὁποῖα καὶ τὸ πολὺ παλαιὸν παρελθὸν μᾶς ἔδωκε, ἀλλ' εἰς ὁμάδας πικνῆς, εἰς τάγματα καὶ συντάγματα, τὰ ὁποῖα ἐκάλυψαν μὲ τὴν ὄψαιότητά των τὰ αἵματοκυλισμένα πεδία τῶν μαχῶν.

Καὶ θὰ μείνῃ ἱστορικὴ ἢ γῆ, εἰς τὴν ὁποῖαν τόσον σφριγῶσα γυναικεία νεότης καὶ ὄψαιότης ἐθυσιάσθη χάριν ἑνὸς ἰδανικοῦ. Ἐκεῖ αἱ γυναῖκες τοῦ κόσμου εὐθὺς μετὰ τὸν πόλεμον θὰ ἰδρῦσουν ἀναθηματικὴν στήλην μὲ τὴν ἐπιγραφὴν, ἢ ὁποῖα θὰ ἐνθυμίζῃ τὸ ῥῆμα τῶν τριακοσίων μας τῶν Θερμοπυλῶν :

«Ὡ διαβάτα, πῆγαινε νὰ πῆς εἰς τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς, τοὺς ἀντιτασσομένους εἰς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ φύλου μας, ὅτι ἔδω, ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης κείμεθα διὰ τὴν ἀμυναν τῆς πατρίδος μας».

Καὶ εἶναι ζήτημα, ἂν θὰ εὐρεθοῦν τότε νομοθεταὶ καὶ ἀρχόντες, οἱ ὁποῖοι θὰ τολμήσουν νὰ ἀρνηθοῦν εἰς τὴν γυναῖκα τὸ δικαίωμα, τὸ ὁποῖον ἔχει ὁ τελευταῖος ἀνθρώπος τοῦ δρόμου διότι εἶχε τὴν τύχην νὰ γεννηθῇ ἄνδρας καὶ ὄχι γυναῖκα.

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Θ Α Λ Α Σ Σ Α

«Θάλασσα, πικροθάλασσα καὶ πικροκυματοῦσα!»

Ὅταν τὸ δειλὸ ὑποχωρῇ γὰ νὰ κἀνὴ τόπο στὸ ἀμφίβολο ἀκόμη προάγγελμα τῆς νύχτας, ὁ οὐρανὸς μαδάει βιαστικὸς μενεξέδες καὶ ῥοδοπέταλα πάνω ἀπ'τὰ παρθενικά γαλαζένια κάλλη σου.

Ἀπολά σὲ ζωγραφίζει ἕνας ἀόρατος χρωστήρας καὶ ἀπαλώτερα καὶ γλυκύτερα κυλάει τ' ὄνειρό σου μέσα στὴς ψυχῆς μας. Ἄχ! πῶς μᾶς τραβᾷς τότε χαρούμενα, πῶς μᾶς κυριεύει ἕνας γλυκὸς πόθος νὰ ῥιχτοῦμε στὴν ἀγκαλιά σου, θάλασσα, κ' ἐκεῖ νὰ ξεχαστοῦμε σὲ ἀπαλώτατα χάδια σου καὶ στοὺς μυστικούς σου ψιθυρισμούς.

Καὶ μεθᾶς τότε ἀπὸ κάποιον ἀνεξήγητο δροσερὸ ὄνειρο, ποῦ θὰ ἠθέλαμε νὰ μὴ ἐτελείωνε ποτέ, ἀπὸ μία ἀκατανίκητη ὁρμὴ νὰ σ' ἀρπάξωμε, νὰ σ' ἀγκαλιάσωμε μὲ τρελλὴ λαχτάρα, νὰ ρουφήξωμε ἀχόρταγα τὴν ὑγρὴ σάρκα σου κ' ὕστερα τυλιγμένοι στὴς πολύπτυχες γάζες σου καὶ ἐκμηδενισμένοι νὰ ἀποκοιμηθοῦμε λικνίζόμενοι πάνω στὸν ἀφρό σου.

Ἠρεμὴ ἢ μανιασμένη, κακὴ ἢ παιγνιδιάρα, μᾶς πλανεύεις, μάγισσα, ὅταν μᾶς καλῆς νὰ ζήσωμε λίγες ὥρες ἔντονης καὶ βουβῆς χαρᾶς, ὅταν μᾶς νανουρίζεις μὲ κάποιον ἀόριστο ὑποσχετικὸ τραγοῦδι, πλέκοντας τριγύρω μας φωτεινοὺς καὶ περιέργους κρίκους, φιαγμένους ἀπὸ τὸ τρεμόσβυσμα κάποιων ἀναλαμπῶν.

Καὶ τότε συρμένοι ἀπ' τὸ θέλητρό σου, νικημένοι καὶ δοῦλοι σου, νειώθωμε, θάλασσα, πῶς εἶσαι ἕνας δυνατὸς καὶ ἀκατανίκητος μαγνήτης, ἕνας θανάσιμος γλυκὸς κίνδυνος.....

Νὰ καὶ κάτι βαρκοῦλες ποῦ πότε γλυστροῦνε γοργές πάνω στὴ διάφανη ἐπιφάνειά σου, ὄνειρα λευκά, ποῦ ξεπροβάλλουν μὲς ἀπ' τὴν ἀχνάδα τῆς ὀμίχλης καὶ μὲ φουσκομένα τὰ πανάκια τους τρέχουν ὀλόχαρες κατ' ἐπάνω μας, πότε ἀρμενίζοντας ἤσυχα ἤσυχα, ἔρχονται ν' ἀράξουν κουρασμένες σὲ κάποια λησμονημένη καὶ ἀπόμωρη ἀκτῆ.

— Ἐλάτε, βαρκοῦλες, ἐλάτε ὁποῖες κ' ἂν εἰσθε, χαρούμενες ἢ λυπημένες, κουρασμένες ἢ γοργόφτερες. Ἐλάτε σεῖς, ποῦ μοιάζετε παρθέ-

νες πελοφόρες, γλυκεῖς ὀπτασίες, λευκὲς μεγάλες πεταλοῦδες, ἐλάτε γιατί βλέπω πῶς μᾶς φέρνετε πάνω στὰ παλλόμενα ἀπὸ τῆς αἴφνης φτερά σας, κάποιες ἐλπίδες ἀόριστες καὶ φοβισμένες, κάποια φωτάκια μακρονὰ καὶ παρήγορα, κάποιες γλυκύπικρες χαρές!

— Θάλασσα, πικροθάλασσα καὶ πικροκυματοῦσα!

Γιατί κάτω ἀπὸ τῆς τόσες σου ὁμορφιές νὰ κρύβης τὴ νύχτα, τὸ μυστήριον, γιατί τὸ γαλανό σου κρυστάλλο νὰ σκεπάζῃ ἀβύσσους καὶ σκοτεινοὺς πυθμένες; Κι' ὅταν γαληνεύουν τὰ νερά σου, μαντεύει ὁ νοῦς μέσα στὰ ὑγρά, βαθυπράσινα παλάτια σου κάτι νεραΐδες βουβῆς σὰν θρυλλικὲς κόρες κάποιου παραμυθιοῦ ποῦ κοιμούνται ἐκεῖ κάτω βαθειὰ τὸν ἀξύπνητο ὕπνο τοῦ θανάτου.

Νὰ εἶνε τάχα ἡ γοργόφτερες λευκὲς βαρκοῦλες ποῦ ἀφέθησαν ἀσυλλόγιστες κ' εὐκολόπιστες στὰ μαγικά καὶ θανατηφόρα χάδια σου, κ' ἔζησαν μὲ στιγμὴν σὰν ἀστέρια, σὰν ὄνειρα γὰ νὰ δύσουν, γὰ νὰ πεθάνουν ὕστερα κάτω ἀπὸ τὴν ἀμετάκλητη ἀπόφασιν τῆς Μοίρας, τῆς Μοίρας ποῦ τὴν ἔντονη καὶ βαθειὰ αἴσθησι τῆς ζωῆς, τὴν θέλει στιγμιαία σὰν λάμψιν, φευγαλέα σὰν ἀστραπή, περαστικὴ σὰν ὄνειρο.

— Ναί, αὐτὲς εἶναι, εἶναι αὐτὲς ἢ πεθαμμένες θρυλλικὲς νεραΐδες!

Καυμένες λευκὲς βαρκοῦλες, ποῦ ξεκινήσατε ἕνα πρῶτ' οἶδε ἀπὸ ποῖα μακρονὴ ὄχθη τοῦ μυστηρίου, ἀσπρίσατε γὰ λίγο στὸν ὄριζοντα, περάσατε γοργές μπρὸς ἀπ' τὰ ἐκθαμβὰ μάτια μας καὶ χαθήκατε γὰ πάντα μέσα στοὺς βαθυπράσινοὺς βυθούς!

Ἦτος τὴ νύχτα τ' ἀστέρια, ἀνοίγοντας στὰ νερά μυριόστομες χρυσὲς ὀπές, νὰ κατεβαίνουν στοὺς τάφους σας καὶ νὰ σᾶς μιλοῦν γὰ τὴν πιθανὴ συνέχεια τοῦ μυστηρίου σας!

ΑΘΗΝΑ Ν. ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Ο ΤΥΡΤΑΙΟΣ

Ὁ Γαβριὴλ Δανούντσιο, ὁ Τυρταῖος τῶν Ἰταλῶν ἔπεσαν εἰς τῶν Αὐστριακῶν τὰ χέρια, ἀκριβῶς ἐνῶ καθήρχετο μὲ τὸ προσγειωθὲν ἀεροπλάνον του· δηλαδὴ τὴν στιγμὴν ποῦ ἐξέπεξευεν ἀπὸ τὸν Πήγασόν του. Διότι ὁ πολυκέλαδος καὶ πολυμήνητος ποιητῆς δὲν εἶνε ταπεινὸς χωλὸς γραμματοδιδάσκαλος, ὡς ὁ μυθικὸς ὁμόφυλος καὶ ὁμότιμος· εἶνε ὁ Βελλερεφόντης τοῦ λυρισμοῦ ὁμοῦ καὶ τοῦ ἀθλητισμοῦ. Πήγασός του εἰς τὸν κόσμον τῆς ἰδέας εἶναι ἡ ποίησις μὲ τὴν βοήθειαν τῆς ὁποίας μετεωρί-

σθη εἰς ἐπιφθονα ὕψη. Εἰς τὸν κόσμον τῶν πραγμάτων ὁ πτερωτὸς τοῦ ἵππου εἶνε τὸ ἀεροπλάνον. Μὲ αὐτό, καταταχθεὶς ὡς ὑπολογιστὸς εἰς τὸν ἰταλικὸν στρατὸν, ἀνήρχετο συχνὰ πικνὰ καὶ μετάρσιος ἀνωθεν τῆς Τεργέστης ἐσκόρπιζε βροχὴν ἀπὸ πολεμικὰς προκηρῦξεις. Ἀπὸ αὐτὸ ἔπεσε καὶ ἐπληρώθη. Μὲ αὐτό, πᾶνολος θὰ ἠδυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ἠχημαλωτίσθη ἀπὸ τὸν νικητὴν. Δὲν γνωρίζομεν μέχρως ὥρας καμμίαν λεπτομέρειαν τῆς ἀχημαλωσίας του. Πῶς θὰ τὸν μεταχειρισθῇ ὁ Αὐστριακός; Μὲ τὴν μεγαλοψυχίαν καὶ τὴν εὐγένειαν τοῦ πολιτισμένου, ὅστις διαισθάνεται ὅτι ὁ ποιητῆς εἶναι καθὼς θέλει ὁ Πλάτων «κουφόν τι — μὲ συγχωρεῖτε — χοῆμα καὶ πτηνὸν καὶ ἱερόν», ἀπαραβίαστος, ἀξιοθαύμαστος, καὶ ὅταν ἀκόμη πολέμιος εἶναι, ἢ μὲ τὴν ἀδιαφορίαν τοῦ βαρβάρου καὶ μὲ τὴν χαιρεκακίαν του ἐναντίον τοῦ ποιητοῦ, ὅστις ἐξεκένωσεν ὡς μύδρους τοὺς στίχους του καὶ ὡς φαρμάκι τοὺς ἐσκόρπισεν ἐναντίον τῶν Αὐστριακῶν;

Κατ' ἀντίθεσιν εὐκόλως νοουμένην, διὰ ψυχὰς πολυσυνθέτους, προβληματικὰς, ὡς αἱ ψυχὰι τῶν διανοουμένων, καθὼς αἱ ἰδιοσυγκρασίαι τῶν ποιητῶν, εἰς τὰς καρδίας τῶν ὁποίων ἡ διάνοσις προσλαμβάνει δεξυτέρα παθολογικὴν, ὁ Δανούντσιο ὁ κατ' ἐξοχὴν ἀντιπρόσωπος τοῦ ἠδονισμοῦ εἰς τὴν τέχνην του, ὁ ἐννεῖνας εἰς χρυσὴν χορδὴν τὸν ἔρωτα τὸν ἠδυπαθῆ, διὰ τὴν ἀπληξίαν ἐκ τοῦ μονοχόρδου του, καταπληρικὸς Παγανίνης, ποικιλώτατα κελιδήματα εἰς ἤχους, εἰς χρώματα, εἰς πρόσωπα, εἰς καιροὺς, ὁ Δανούντσιο εἶναι καὶ ὁ λαμπρότατος καὶ ἀρρενωπότατος ἀρῆσιος ποιητῆς, καὶ μὲ ὄλην του τὴν φύσιν τὴν μεσημβρινήν.

Τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι πολὺ παράδοξον, διότι ἡ φιληδονία εἰς τὸν καλλιτέχνην δὲν εἶναι παρὰ δειγμὰ ἐνεργείας· ὁ ἠδονισμὸς εἶναι κινήτριος δύναμις ἐδῶ, ὅσον, ἀλλαχοῦ ὡς χαυνότης ἐκδηλώνεται καὶ ὡς ἀκηνησία. Ποῖα ποίησις ἠδονοπαθεστέρα ἀπὸ ἐκείνην τοῦ Βύρωνος; Καὶ ἐν ταῦτῳ ποῖον κήρυγμα πρὸς ἐνεργείαν, πρὸς ἀντίστασιν! Καὶ ποῖον τέλος ἠρωϊκὸν εἰς τὸν κόσμον τῶν πραγμάτων τὸ τέλος τοῦ Τσαίλ Ἀρόλδου εἰς τὸ Μεσολόγγι! Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τὸ ἔργον τοῦ ποιητοῦ ἔχει σημασίαν, ἀξίαν καὶ ὄψαιότητα, ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὸν βίον καὶ ἀπὸ τὰς τύχας ἐκείνου ποῦ τὸ συνέθεσε. Διὰ τὴν τιμῆσων ποιητῆς, λ.χ., ὡς τὸν Ἄϊνε ἢ ὡς τὸν Σουλλὺ Πριντὼμ ποῦ ἔμεναν παράλυτοι καρφωμένοι εἰς τὰς πολυθρόνας τῶν ἢ καὶ ἄλλους εἰρηνικώτατα καὶ πεζότατα ζήσαντας, δὲν περιμένομεν νὰ τοὺς ἴδωμεν ὀπληρηγοὺς οὔτε ἀεροπόρους· ὁ καλλιτέχνης ἐκδηλώνεται ὡς προ-

σωπικότης ξεχωριστή, ἡ ὁποία ὁμοιάζει, πρῶτον καὶ κύριον, μὲ τὸν ἑαυτὸν τῆς τὸν ἴδιον, καὶ μὲ κανένα ἄλλον. « Ἐγὼ μόνος ἀποτελῶ τὸ κόμμα μου » ἔλεγεν ὁ Δάντης. Ἄλλ' ἄφ' ἑτέρου ἀληθεύει ὅτι ἡ μεγάλη πραγματικότης ἡ ὁποία ὀνομάζεται Πατρίς, δὲν ἔχει σάλπιγγα μεγαλοφρονότεραν καὶ μᾶλλον ἀποτελεσματικὴν διὰ τὰ ἐξυπνήση τὸν ἐνθουσιασμόν εἰς τὰ τέκνα τῆς, καὶ τὰ συναγεῖρα τριγύρω τῆς πρόθυμα, ἀπὸ τὴν σάλπιγγα τοῦ παντός χρόνου καὶ τόπου ποιητοῦ. Ὁ ποιητής, ὅπως καὶ ἂν ζῆ, μὲ ὁποιαδήποτε ἰδιοσυγκρασίαν καὶ ἂν εἶναι προικισμένος, εἶναι, φύσει, θέλει δὲν θέλει, Τυρταίος. Ὁ χαλὸς γραμματοδιδάσκαλος εἶναι πολὺ περισσότερον ἀπὸ ἱστορικὸν πρόσωπον, σύμβολον. Ἰδία ὁ Γαβριὴλ Δανούτσιο συνεχίζει καὶ συμπληροῖ τὸ ἔργον τῶν ὁμοειδῶν του ποιητῶν. Ὁ Δάντης, καὶ μὲ ὄλον του τὸ ὑπερκόσμιον ὄνειρον, κατ' ἐξοχὴν πατριώτης, ὁ πλάστης τῆς Ἰταλικῆς ἐνότητος. Ὁ Πετράρχης καὶ μὲ ὄλον του τὸ φάντασμα, τὸ ὑπερλευκὸν τῆς Λάουρας, ἑξακοντιστὴς φλογερῶν πατριωτικῶν ὠδῶν. Ὁ Λεοπάρδης, καὶ μὲ ὄλον του τὸν πεσσιμισμὸν, ἐθνεγέρτης. Παρατρέχω τοὺς δευτέρουθεντας. Ὁ Καρδούτσης, Ὁράτιος εἰς τὴν τέχνην του, ἀλλὰ εἰς τὴν φιλοπατρίαν του Ἀλκαῖος καὶ Ἀρχίλοχος. Σύνθεσις γενεῶν ὄλων ψαλιῶν ὁμοειδῶν του, οἱ ὁποῖοι ἐβροντολάλησαν τὸ τραγοῦδι τῶν διὰ τὴν ἀλύτρωτον Ἰταλίαν καὶ ἔπαθαν δι' αὐτήν, εἶναι ὁ Δανούτσιο, εἰς ὑπεροχὴν καὶ εἰς ἐντέλειαν. Ὁ πόλεμος αὐτὸς εἰς τὸν ὁποῖον ἀπεδύθη ἡ πατρίς του, εἶναι καὶ τῶν χειρῶν του κατασκευάσμα. Ὁδήγησε τοὺς Ἰταλοὺς εἰς τὴν μάχην. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὁ θρίαμβος μέχρις ὥρας δὲν ἠκολούθησεν. Ἄλλ' ἂν ὑπάρχη κοινοτέρα ὁμοῦ καὶ πιστοτέρα παραβολή, εἶναι ἡ τοῦ φοίνικος, τοῦ θυρλικῶς πτηνοῦ, πρὸς τὰ Ἐθνη. Τὰ Ἐθνη ἀναγεννῶνται ἀπὸ τὴν στάχτην των.

(W. ἀπὸ τὸ Ἑμπρός)

Ἡ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΣ ΗΛΙΚΙΑ

Ἀγαπητή μου Λιλί,

Θὰ ἦταν βέβαια πειρὸ σωστὸ νὰ σοῦ ἔφερνα μόνη μου τὴν εἰδησιν, ὁπότε καὶ θὰ ἀπελάμβανα τὴν ἐντύπωσιν τῆς καταπλήξεώς σου. Ἄλλὰ δὲν μπόρεσα. Ὅπως δήποτε εἶσαι σὺ ὠραία καὶ ἀθάνα ψυχὴ, ἡ μόνη ἀπὸ τίς φίλες μου, εἰς τὴν ὁποίαν γράφω. Καὶ γιατί; Διότι εἶμαι βεβαία ὅτι δὲν θὰ μὲ κατακρίνης, συνειδημένη ὅπως εἶσαι, νὰ εὐρίσκῃς πάντα καλὸ καὶ λογικὸ ὅ,τι γίνεται ἀπὸ τῆς φίλες σου...

σὺ ἡ αἰωνίως ἐρωτευμένη μὲ τὸν ἄνδρα σου, ἡ αἰωνία κλῶσσα τῶν παιδιῶν σου.

Λιλί, εἶσαι βέβαια πολὺ καλὴ, ἀλλὰ δὲν ἔχεις καὶ ἀφορμὰς νὰ μὴν εἶσαι. Ἡ ζωὴ γιὰ σένα μοιάζει μὲ μιὰ μακρὴ εὐχάριστη ἡμέρα, περασμένη σὲ μιὰ κρεμαστὴ κούρνα ὑπὸ τὴν σκιερὰν σκιὰν ἑνὸς ὠραίου δένδρου μὲ τὸν ἄνδρα σου κάτω ἀπὸ τὰ πόδια σου καὶ τὰ μικρὰ σου νὰ παίζουν γύρω σου.

Γιὰ σένα ἡ ζωὴ εἶναι γλυκεία, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἄγγελοι. Αἱ σχέσεις σου μὲ τὸν κόσμον εἶναι ἡρεμες, καὶ ἀγνοεῖς τὸν πειρασμόν. Δὲν ἐπιτρέπεις τὸ πάθος παρὰ σύμφωνα μὲ τὸν νόμον. Ὅταν φθάσῃς τὰ ὄγδοηντα, θὰ εἶσαι ἀκόμη ἡ ἐνάρετος ἐρωμένη τοῦ συζύγου σου.

Ἐννοεῖς φυσικὰ ὅτι σὲ ζηλεύω, ὄχι γιὰ τὸν ἄνδρα σου, τὸν ὁποῖον σοῦ χαρίζω, οὔτε γιὰ τῆς κρεμανταλούδες τῆς κόρες σου, γιατί δὲν θὰ μοῦ ἤρесе νὰ γείνω πέντε φορὲς πεθερά, ὅπως εἶναι τῆς τύχης σου. Ἀλλὰ ζηλεύω τὴν θαυμασίαν ἰσορροπίαν σου καὶ τὴν ὠραίαν χαρὰν μὲ τὴν ὁποίαν ζῆς.

Καὶ τώρα, Λιλί, δὲν θὰ ξαναἰδωθοῦμεν πειά. Τί παράξενο, ὅστερα ἀπὸ τόσο στενὰ συνδεδεμένη ζωὴ, ἐκτὸς βέβαια ἀπὸ τὸν κοινὸ μας ῥάπη καὶ τὴν masseuse μας μὲ τὰ γυαλιστὰ χέρια... Θὰ μοῦ λείψῃς φοβερά, γιατί μαζὴ σου ἔζησα πάντοτε μὲ ἀπολαυστικὴν ἡσυχίαν. Λιλί, ἀγαπητή μου ἐξαδέλφη, μὴν πέσης ἀπόπληκτη γιὰ τὸν Θεό! Χωρίζω ἀπὸ τὸν ἄνδρα μου! ἢ μᾶλλον ἐχωρίσαμεν.

Χάρις εἰς τὴν εὐγενὴ ἐπέμβασιν τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ἡ ὑπόθεσις, ὡς βλέπεις, ἐτελείωσεν εὐκόλα καὶ χωρὶς θόρυβον.

Ὑστερα ἀπὸ εἴκοσι δυὸ χρόνον συζυγικὴ ζωὴ, μόλις λιγώτερον κανονικὴ ἀπὸ τὴν δική σου, ὁ καθένας μας ἐπῆρεν ἐλεύθερος τὸν δρόμο του. Σοῦρῆται νὰ κλάψῃς, Λιλί, διότι ἔχεις τρυφερὴ ψυχὴ. Πίστευσέ με. Οἰκονόμησε τὰ δάκρυα σου, ἀφοῦ ξέρω πῶς μὲ ἀγαπᾷς καὶ σὲ βεβαιῶνω ὅτι τὰ πράγματα ἔπρεπε νὰ γείνουν ὅπως ἔγειναν.

Ῥωτᾷς τὴν αἰτία τοῦ διαζυγίου μας; Τίποτε τὸ συγκεκριμένον. Δὲν ἐτρελλαθήκαμεν, ἀλλ' οὔτε θὰ καλογερέψωμεν. Ὁ ἄνδρας μου δὲν ἔχει κανένα ἄλλον δεσμόν καὶ ἐγὼ δὲν ἔχω ἔραστήν. Κανένα σκάνδαλον δὲν μᾶς χωρίζει, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἀπεφασίσαμεν καὶ οἱ δύο νὰ ἀλλάξωμεν ζωὴν. Καταλαμβάνεις ὅτι μοῦ ἐκόσισεν ἀρκετὰ ἡ ἰδέα ὅτι ἡ κοσμικὴς ἐχιδνεὶς θὰ ἐξαπελύοντο εἰς βάρος μου, ἀφοῦ τόσον ἐπροφυλάχθηκα ἀπὸ τὴν κριτικὴν αὐτὴν εἰς ὄλην μου τὴν ζωὴν. Ἐγὼ ποῦ ἐπρέσβευα ὅτι τὸ χειρότερον σπιτικὸν εἶναι καλλίτερον ἀπὸ τὸ

σπιτικὸν ποῦ διαλύεται καὶ ὅτι ἡ γυναῖκα χωρισμένη ἢ γεροντοκόρη εἶναι ἓνα εἶδος παρίου. Ἐγὼ ποῦ ἐθεωροῦσα ὡς ἀσυγχώρητη τρέλλα κάθε διαζύγιον μετὰ τὴν πρώτην νεότητα. Καὶ νὰ ποῦ ἀφίνω τὸ σπῆτι μου τελείως ἄρμονικὸ καὶ εὐτυχισμένο. Τὸ ζήτημα θὰ σοῦ φανῆ σπουδαῖον.

Τώρα κ' ἓνα χρόνον εἶχα πάρει τὴν ἀπόφασίν μου. Ἐὰν ἄργησα νὰ τὴν πραγματοποιήσω, ἦταν γιατί ἤθελα νὰ ὑποβληθῶ εἰς κάποια δοκιμασίαν καὶ ἔπειτα γιατί ἤθελα νὰ κανονίσω ποῦ θὰ ἐπήγαινα ὅταν θ' ἀφίνα τὸ σπῆτι μου.

Καὶ τώρα γιατί ἐπῆρα τὴν ἀπόφασίν αὐτήν; Διότι μιὰ ἡμέρα μοῦ ἤλθεν ἡ ἰδέα ὅτι ἔπρεπε νὰ ζήσω μόνη, ὀλομόναχη, γιὰ τὸν ἑαυτὸ μου. Πάρτο ὡς τρέλλα, ὡς φαντασιοπληξία, ὡς ὑστερισμὸν — αἱ! ποιὸς ξέρει, ἴσως — ἀλλὰ ἔχω ἀνάγκην νὰ ζήσω μακρὴ ἀπὸ τὸν κόσμον, μακρὴ ἀπὸ ὅλα.

Γιὰ τὸν ἄνδρα μου τὸ κτύπημα εἶναι σκληρὸ, ἀλλὰ ἐλπίζω ὅτι θὰ συνειθίσῃ καὶ ὅτι τὸ ἐργαστάσιον του θὰ μὲ ἀντικαταστήσῃ. Γιὰ νὰ κρύψωμεν τὴν ἀπόφασίν μας ἐδώκαμεν τὴν ὠραίαν ἐξοχικὴν ἐορτὴν τῆς περασμένης ἐβδομάδος, εἰς τὴν ὁποίαν κανεῖς, οὔτε σὺ βέβαια, δὲν ὑποπτεύθηκε τίποτα. Βλέπεις ὅτι ὡς τὸ τέλος εἰμῖναμεν ἄνθρωποι τοῦ κόσμου.

Καὶ φεύγω ἀπόψε, ὄχι γιατί θέλω ἀπλῶς νὰ ἔχω περάσει ὄρη καὶ βουνὰ τὴν στιγμὴν ποῦ θὰ γνωσθῆ τὸ σκάνδαλον, ἀλλὰ γιατί ἔχω ἀπόλυτον ἀνάγκην νὰ εὐρεθῶ μόνη.

Ὁ ἀρχιτέκτων μας Jøergen Malthé μοῦ ἐσχέδιασε μιὰ μικρὴ ἔπαιλη, μέσα εἰς ἓνα νησάκι τῆς Sened, χωρὶς οὔτε νὰ ὑποπτευθῆ ὅτι προωρίζετο γιὰ μένα. Τὰ δωμάτια ἔχουν ὕψος τεσσάρων μέτρων καὶ ἡ τραπεζαρία χωρεῖ τριάντα ἔξ σερβίτσια. Δὲν ἔχω παρὰ ἓνα σαλόνι κάτω καὶ μιὰ μεγάλη κἀμαρα. Τί χρειάζεται περισσότερο σὲ μιὰ χωρισμένη γυναῖκα τῆς ἡλικίας μου; Τὸ ἐπάνω πάτωμα ἔχει μικρὰ δωμάτια μὲ μπαλκόνια. Ἡ κρεβατοκἀμαρα μου ἔχει ἀντὶ στέγης κρύσταλλα, σὰν ἐργαστήρι ζωγράφου. Μιὰ ἀπὸ τῆς παράξενές μου ἰδέες κ' αὐτή. Νὰ θέλω νὰ βλέπω τὸν οὐρανὸ ἐπάνω ἀπὸ τὸ κρεβάτι μου. Ἡ θεὰ αὐτὴ μοῦ φαίνεται καλὴ γιὰ τὰ τόσο ταραγμένα νεῦρα μου, καὶ γιὰ νὰ φλερτάρω ἐλεύθερα μὲ τὰ ἄστρα τοῦ καλοῦ Θεοῦ.

Ἡ βίλλα μου εὐρίσκειται εἰς θαυμασίαν τοποθεσίαν, μοιάζει σὰν φρούριον καὶ εἶναι τελείως ἀφιλόξενη. Ὁ τοῖχος τοῦ κήπου εἶναι στερεὸς καὶ ὑπερύψηλος σὰν τοῖχος φυλακῆς καὶ τὸ δάσος συνεχίζεται μὲ τὸν κήπον ὅπως καὶ μὲ τὸ νερό. Δὲν ὑπάρχει ἐξοδος γιατί ποτε δὲν ἀνοίξει ἡ πόρτα ἀπὸ τὸν πρῶτον ἰδιοκτήτην, ὁ ὁποῖος εἶναι μισάνθρωπος.

Ὅστε, ὡς βλέπεις, θὰ ζήσω σὰν ἐρημίτης, ὁ ὁποῖος ὅμως ἐννοεῖ νὰ καλοτρώῃ. Ἐχω μιὰ μαγεῖρισα cordon bleu, τὴν Τόρπ καὶ μιὰ καμαριέρα τὴν Jeanne. Ἐχει ὠραιότατα μάτια, κόκκινα μαλλιά ποῦ ἀκτινοβολοῦν σὰν ἥλιος καὶ δάκτυλα τόσο κοντυλένια ποῦ ἐρωτῶμαι πῶς τὰ ἀπέκτησε.

Ἀγαπητή μου Λιλί, κάμε ὅ,τι μπορεῖς διὰ νὰ ἐμποδίσης τὴν ἐκρηξίν πολὺ μεγάλης κακογλωσσίας. Διάψευσε τοῦλάχιστον τῆς πειρὸ πρόστυχες συκοφαντίες.

Καὶ μιὰ λέξι ἀκόμη ἐντελῶς ἐμπιστευτικὴ. Ὁ ἀρχιτέκτων Jøergen Malthé, ὁ ὠραῖος Jøergen μὲ ἐφλέρτραρε μὲ ἐπιμονὴν καὶ πάθος, χωρὶς νὰ τὸν εἶχα ποτε ἐνθουσιάζει καὶ πολὺ. Ἐνθυμεῖσαι πόσο ἐγελοῦσατε ὅλοι καὶ μάλιστα ὁ ἄνδρας μου. Ἐπειδὴ εἶναι κοινὸς θνητὸς καὶ πολὺ παράφορος νέος θὰ ἀπελπισθῆ μανθάνοντας τὴν ἀπόφασίν μου. Παρηγόρησέ τον σὰν καλὴ φίλη καὶ εἶπέ του ὅτι κανένας καὶ τίποτε εἰς τὸν κόσμον δὲν θὰ μὲ κάμῃ νὰ μεταβάλω ἀπόφασίν.

Ἀργότερα ὅταν θὰ ἔχω ξεκουραστῆ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ θὰ δεχθῶ μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἔχω γράμμα σου.

Ἄν καὶ προβλέπω ὅτι θὰ μοῦ γράψῃς περὶ τῶν παιδιῶν σου, ὃ ἀκούραστη κλῶσσα, ἐνῶ θὰ μὲ ἐνδιέφερε νὰ μάθω ὀδικά σου νέα, καθὼς καὶ ὄλων τῶν γνωστῶν μας καὶ τῆς ἀγαπητῆς μου ἐν γένει πατρίδος. Ἀφοῦ δὲν εἰσέρχομαι εἰς μοναστήρι, τ' αὐτιά μου ἠμποροῦν νὰ ἀκούσουν ἀφοβα κάθε κοσμικὴν εἰδησιν.

Καὶ τώρα θὰ ρωτᾷς πῶς θὰ περνῶ τὸν καιρὸν μου. Ἐνθυμήσου ὅτι πέρνω μαζὴ μου τῆς τουαλέττες μου καὶ τὸν καθρέπτη μου, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὁ καιρὸς ἔχει τὴν θαυμασίαν ἰδιότητα νὰ περνᾷ χωρὶς νὰ ἔχη ἀνάγκην ἀπὸ μοντάρισμα. Ἐχω ὑπὸ τὴν κυριότητά μου τὸ δάσος καὶ τὴν θάλασσαν. Ἐχω τὸ πιάνο μου καὶ τὸ σπῆτι μου. Καὶ ἂν ἔξαφνα βαρεθῶ, τί μὲ ἐμποδίζει, σὲ παρακαλῶ, νὰ μαντάρω τὰ ἀσπρόρουγά μου.

Ἐὰν συνέβαινε — πρὸς δυστυχίαν μου — νὰ ἀποθάνω ἔξαφνα ἀπὸ ἐμβολὴν ἢ ἀπὸ κανένα κεραυνὸν θὰ ἤθελες ὡς ἡ πλησιεστέρα μου συγγενὴς καὶ φίλη νὰ φροντίσης νὰ βάλῃς τάξιν ἐδῶ εἰς τὰ πράγματά μου; Δὲν θὰ εὐρῆς βέβαια παρὰ μετρίαν ἀκαταστασίαν ἐδῶ. Ἀλλὰ θὰ μοῦ ἦτο δυσάρεστον νὰ σκέπτομαι ὅτι μόνον ὁ Ριχάρδος θὰ ἤρχετο νὰ σκαλίση τὰ χαρτιά μου τώρα ποῦ δὲν εἶμεθα πειρὰ σύζυγοι. Σοῦ εὐχομαι ὅλες τῆς εὐτυχίας, ἰδικὴ σου

(Τῆς Δανίδος συγγραφέως)

ΕΛΣΙ ΛΙΝΤΝΕΡ

Καθὶν Μιχαῖλη

Η ΙΤΑΛΙΑ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ

Ἡ ἐναρξίς τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολέμου εὗρε τὴν Ἰταλίδα κοιμωμένην μακαρίως ἐντὸς στενοῦ ὄριου κοινωνικῆς δράσεως. Τὰ αἶτια τὰ ἀντιδρώντα πρὸς τὴν κοινωνικὴν τῆς ἀνάπτυξιν εἶνε πάμπολλα, κυρίως ὁμοῦ δύο εἶνε καθ' ἡμᾶς τὰ πρωτεύοντα. Ἀφ' ἐνὸς μὲν ὁ ὑπερπληθυσμὸς τοῦ ἀνδρικοῦ στοιχείου καὶ ἀφ' ἑτέρου τὰ στενὰ ἦδη καὶ ἔθιμα τὰ ἀφορῶντα τὴν γυναῖκα.

Ὅτι τὸ πρῶτον αἴτιον ἐπιδρῶ ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς ἀναπτύξεως τῆς γυναίκος εἶνε εὐεξηγήτον διὰ τοὺς ἐξῆς δύο λόγους. Ὁ νόμος ὅτι ὁ ἀσθενὴς ὑπόκειται εἰς τὴν δύναμιν τοῦ ἰσχυροῦ δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ ἰδιαίτατα εἰς τὴν Ἰταλίαν ὅπου οἱ ἰσχυροὶ ὑπερπλεονάζουν ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὴν ὑπάρχουσαν ἐργασίαν. Ἐκτὸς ὁμοῦ τοῦ ἀνωτέρου καὶ ἡ οικονομικὴ τῶν ἀτόμων καχεξία ἀντιδρῶ ἐπαρκούντως εἰς τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν. Διότι πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ ζητήσῃ ἡ Ἰταλίς νὰ διαμορφωθῇ κοινωνικῶς καθ' ἣν στιγμὴν μάχεται διὰ νὰ ζήσῃ;

Δὲν συζητοῦμεν βεβαίως διὰ τὴν ἀνωτέραν κοινωνικὴν τάξιν οὐδὲ διὰ τὴν μέσιν εἰς τὰς ὁποίας καὶ ὁ χρόνος καὶ τὰ μέσα ἐπέτρεψαν τὴν ἀνάπτυξιν των, ἀλλὰ διὰ τὴν πολυπληθῆ κατωτέραν ἥτις εἰς τὴν ὅλην μάζαν εἶνε καὶ ἡ σημαίνουσα.

Παρ' ὅλην δὲ τὴν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη παρατηρηθεῖσαν μετανάστευσιν τῶν Ἰταλῶν, τῆς ὁποίας κυρίως αἰτία ἦτο ἡ οικονομικὴ καχεξία, οἱ ὄροι τῆς ζωῆς οὐδόπως ἐβελτιώθησαν ἂν καὶ διὰ ταύτης ἠνοίχθη εὐρύτερον στάδιον δράσεως.

Ἀλλὰ μὴπως καὶ τὰ ἦδη καὶ ἔθιμα δὲν ἔρχονται ὡς ἓνα μεγάλο ἐμπόδιον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς; Διότι εἰς μίαν κοινωνίαν ὅπου ἡ δρᾶσις τῆς γυναίκος περιορίζεται εἰς τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ ἀντιθέτου φύλου καὶ εἰς τοὺς τέσσαρας τοίχους τῆς στενῶς ἐννοουμένης οἰκοκυρικῆς, εἰς μίαν κοινωνίαν ὅπου ἡ γυνὴ μὴ ἔχουσα οὐδεμίαν πρωτοβουλίαν καταντᾷ εἶδος ἀνδραπόδου ὅπως γενικῶς παρατηρεῖται εἰς τὴν Κάτω Ἰταλίαν, εἶνε ἀδύνατον καὶ αὐτὴ ἡ ἰδία νὰ αἰσθανθῇ ἔστω καὶ τὴν μικροτέραν ὄθησιν πρὸς πνευματικὴν διαμόρφωσίν τῆς.

Αὕτη ἦτο ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἡ κατάσταση τῆς Ἰταλίδος γυναίκος μέχρι τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἀνεμίσθη ἡ Ἰταλία εἰς τὸν πανευρωπαϊκὸν πόλεμον.

Ἡ ἀνάμιξις αὕτη παρουσιάσθη ὡς ὁ ἀπὸ μηχανῆς θεὸς διὰ τὴν ὄθησιν τῆς Ἰταλίδος πρὸς τὴν κοινωνικὴν τῆς διαμόρφωσιν.

Ἡ γενικὴ ἐπιστράτευσις τῆς Ἰταλίας εἶχεν ὡς ἄμεσον ἀντίκτυπον τὴν ἔλλειψιν ἀνδρικοῦ χιρῶν. Ἡ ἰταλικὴ κυβέρνησις ἐγκαίρως κατι-

δοῦσα τὸ χάος ὅπερ ἠνοίγετο πρὸ αὐτῆς, ἔνεκα τῆς ἐπαισθητῆς τῶν ἀνδρικοῦν ἐργατικῶν χιρῶν ἔλλειψεως ἠναγκάσθη νὰ προστρέξῃ διὰ πρῶτην φοράν ἐπισήμως εἰς τὴν βοήθειαν τῆς γυναίκος. Βεβαίως δὲν παρουσιάζεται μόνον ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ πολέμου ἡ Ἰταλίς εἰς τὴν κοίστραν τῆς κοινωνικῆς διαπάλης, διότι ἀληθῶς ἀπὸ πολλοῦ χρόνου καὶ ἰδίως εἰς τὴν ἄνω Ἰταλίαν, συναντῶμεν τὴν γυναῖκα ἐργαζομένην εἰς τε τὰ δημόσια καὶ ἰδιωτικά καταστήματα. Ἡ ἀναλογία ὁμοῦ αὕτη τῶν ἐργαζομένων γυναικῶν ὡς πρὸς τὸν ὅλον γυναικεῖον πληθυσμὸν ἦτο μία σταγὼν ἐν ὠκεανῷ. Σήμερον βλέπομεν πλέον ἐπαισθητὴν βελτίωσιν ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς γυναίκος, διότι ἡ Ἰταλίς ἀνέλαβε νὰ ἀντικαταστήσῃ τὰς ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς παρεχομένης εἰς τὸ κράτος ἐργασίας ἀπὸ τῆς βαναυσότερας εἰς τὴν πλέον ἐξευγενισμένην.

Ἄμα τῇ κηρύξει τοῦ πολέμου ἀριστοκρατίδες κυρίαί, τῇ ὑποδείξει τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἰδίως τοῦ τότε πρωθυπουργοῦ *Antonio Salandro*, καὶ τῇ βοήθειᾳ τοῦ δημάρχου τῆς Ρώμης πρίγκηπος *Collona*, συνέστησαν τὸ πρῶτον ἐν Ρώμῃ «Σύλλογον πρὸς παροχὴν ἐργασίας εἰς τὰς γυναῖκας». Διὰ τοῦ «Συλλόγου» τούτου παρουσιάζεται ἡ γυνὴ ὡς ὁδοκαθαρίστρια, μετὰ τὸ χαρακτηριστικὸν ἰδιαιτέρον ἔνδυμα, ὡς εἰσπράκτωρ εἰσιτηρίων τῶν Τράμ, ὡς ἐργάτις πολεμοφοδίων κλπ.

Τὸ παράδειγμα τῆς Ρώμης ἠκολούθησαν καὶ αἱ λοιπαὶ ἰταλικαὶ πόλεις καὶ βλέπομεν σήμερον τὴν γυναῖκα παίζουσαν σπουδαῖον ρόλον καὶ συνδράμουσαν ἐπαισθητῶς τὸν σκοπὸν τοῦ πολέμου. Δὲν κρίνομεν ἄσκοπον νὰ ἀναφέρομεν τὴν ὑπὸ τῆς γυναίκος ἀνάληψιν τῆς διανομῆς τῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως χορηγουμένων χρηματικῶν βοηθημάτων εἰς τὰς οἰκογενεῖας τῶν ἐπιστρατευθέντων, τῆς διευθύνσεως ὡς καὶ παρ' ἡμῖν τῶν κατὰ τόπους συσσιτίων, τὴν βοήθειαν τῶν τραυματιῶν εἰς τοὺς σιδηροδρομικοὺς σταθμούς, εἰς τὰ νοσοκομεῖα κλπ. Ἀλλὰ μὴπως αἱ γεωργικαὶ χεῖρες δὲν ἀντεκαταστάθησαν ἐπαξίως τὸ πλεῖστον ὑπὸ γυναικεῖον; Εἰς τὰς ἐξοχὰς βλέπομεν, τὸ ὥραϊον καὶ συγκινητικὸν θέαμα, τὴν γυναῖκα ἐργαζομένην ἀπὸ πρωῆς μέχρι νυκτὸς εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς καὶ ἐν γένει εἰς τὴν προετοιμασίαν τῶν πρώτων εἰδῶν διὰ τοὺς μαχομένους προσφιλεῖς των. Ἡδὴ γεννᾶται τὸ ἐρώτημα τὸ κατὰ πόσον μετὰ τὸν πόλεμον ἡ Ἰταλίς θὰ εἶνε εἰς θέσιν νὰ διατηρήσῃ τὰ δικαιώματα ἐπὶ τῆς κοινωνίας αἵτινα τῆς ἐχορήγησε τὸ κράτος. Ἐπ' αὐτοῦ δυσκόλως τις δύναται νὰ ἀπαντήσῃ.

Ὁ χρόνος θὰ ὀμιλήσῃ κάλλιον ἡμῶν.

a. c.

ΤΟ ΑΝΕΒΑΣΤΑΓΟ ΚΑΚΟ

Ἦτο ἡμέρα χαρᾶς καὶ γελώτων ἡ ἑορτὴ τῆς ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος. Ἡ παραθαλασσία κομόπολις εἰς ἣν προσωρινῶς ἐφιλοξενούμην ἦγεν ἀληθῆ πανήγυριν· ἐξῆλθον τὸ ἀπόγευμα βαδίζουσα κατὰ μῆκος τῆς ἀκρογιαλῆς ὅπου ἡ κίνησις ἦτο ζωηρότερα. Τὰ ἐν τῷ λιμένι πλοῖα ἦσαν σημαιοστόλιστα· λέμβοι μετὰ καλλισθηρίαν στολισμένοι διέσχίζον τὰ γαλανὰ κύματα ὑπὸ τὸν δροσερὸν ἑαρινὸν μπάτην καὶ τὰ ἄσματα νέων ἀμφοτέρων τῶν φύλων οἱ ὅποιοι φιλοτιμοῦντο ποῖος νὰ περάσῃ μετὰ τὴν βάρκα τοῦ ἀπὸ τὴν πλώρη τοῦ ἄλλου καὶ ἐσκόρπιζαν τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐθυμίαν. Εἰς τὸ ἄκρον ἐνὸς γραφικοῦ βράχου ἐκάθητο τρεῖς νέοι ἄδοντες ὑπὸ τοὺς ἦχους γλυκιφθόγγου κιθάρας καὶ μανδολίνου. Παρέκει ὑπὸ τὴν παχείαν σκιὰν αἰωνοβίου δρυὸς ὄμιλος ναυτικῶν διεσκέδαζε μετὰ περιπαθεῖς μπουζούκι του· ἔξωθι ἐνὸς καφενοῦ ἄλλη παρέα μετέδιδε τὴν εὐθυμίαν χορεύουσα ὑπὸ τοὺς ἦχους τῆς ἑλληνικῆς φλογέρας· ἦσαν οὗτοι χωρικοὶ κατελθόντες ἐκ τῶν πλησιοχώρων χωρίων διὰ νὰ ἐορτάσουν καὶ «περάσουν τὰ σαράντα κύματα». Ζωηρότεροι τῶν ἄλλων ἐπυροβολοῦσαν συχνὰ κατὰ τὰ ἠθισμένα, χωρὶς νὰ λαμβάνωσιν ὑπ' ὄψιν τὸν ἀποσπασματόχηρον, τὸν κῆρ λοχίαν τῶν εὐζώνων, ὅστις εἰς ὀλίγων μέτρων ἀπόστασιν ἔσυρε πρῶτος τὸν χορὸν ἐν ᾧ τὰ εὐζωνάκια τραγουδοῦσαν τὸ τραγοῦδι τῆς Μαρίας τῆς Πενταγιώτισσας.

Παντοῦ χαρὰ, παντοῦ γλέντι, παντοῦ εὐτυχία. Τὶ ὥραϊα ποῦ περνοῦν ἐδῶ αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι! Ἐσκεπτόμην. Ὑπὸ τοιαύτας λαμπρὰς ἐντυπώσεις βαδίζουσα ἔφθασα εἰς τὸ ἄκρον τοῦ χωρίου ὅπου ἐτεματίζετο ἡ σειρὰ τῶν λευκῶν οἰκίσκων τῆς. Ἡμουν ἔτοιμη νὰ ἐπιστρέψω ὁπότε φωναὶ παιδιοῦ κλαυθῆραι προσεῖλκυσαν τὴν προσοχήν μου. Δεξιὰ εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων μέτρων ἀπὸ μίαν καλύβην ἐξήρχοντο οἱ κλαυθμοί. Ἐμπροσθεν τῆς καλύβης σκορπισμένα ἀλιευτικὰ ἐργαλεῖα ἐφανέρωναν ὅτι ἐκεῖ κατοικοῦσε οἰκογένεια ἀλιέων. Εἰσῆλθα. Εἰς τὸ μέσον τῆς καλύβης γυνὴ νεαρὰ καθημένη ἐκράτη εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς συμπαθεστάτης φυσιογνωμίας ἀγοράκι τοῦ ὁποίου ἡ ἀναμικτὴ μορφή καὶ τὸ σβεννόμενον βλέμμα ἐμαρτύρουν ὅτι ἐβασανίζετο ἀπὸ ἐπικίνδυνον ἀσθένειαν. Ἐβῆκεν εἰ μᾶλλον προσεπάθει νὰ βῆξῃ διότι αἱ δυνάμεις του δὲν τοῦ ἐπέτρεπον τοῦτο. Ἀπέναντι εἰς μίαν γωνίαν τῆς καλύβης δύο κοριτσάκια μικροτέρας ἡλικίας, ὠχρά, καταβεβλημένα, καὶ ἀνυπόδητα κατέπιναν τὰ δάκρυά των. Ἦσαν

ἐκεῖνα τῶν ὁποίων τοὺς κλαυθμοὺς εἶχα ἀκούσει. Πλησίον τοῦ μοναδικοῦ τῆς καλύβης παραθύρου ἄνδρας ἠλιοκαῆς ἴστατο ὄρθιος, σιωπηλὸς μετὰ ἀπλανὲς τὸ βλέμμα. Δὲν θὰ ἦτο πλέον τῶν τριάντα ἐτῶν ἀλλ' ἐφαίνετο πεντηκοντούτης· ὀλιγόσαρκος καὶ γεμάτος ρυτίδας ἐφαίνετο καὶ εἰς ὀλίγον πεπειραμένον παρατηρητὴν ὅτι ὑπέφερε δεινὸν μαρτύριον, ἡ δὲ φαινομενικὴ ἀπάθειά του εἰς οὐδὲν ἄλλο συνέτεινεν εἰμὴ εἰς τὸ νὰ ἀυξήσῃ τὴν στυγνότητα τοῦ προσώπου του ὅπερ ἄλλοτε θὰ ὑπῆρξεν ὥραϊον. Εἶχε τὸ δεξιὸ χεῖρ ἀπὸ τὸν ἀγκῶνα ἕως τὰ δάκτυλα ἐντὸς χειρουργικοῦ ἐπιδέσμου, ἡ δὲ ἐκεῖθεν ἐξερχομένη ὁσμὴ τοῦ ἰωδοφορμίου ἐμαρτύρει ὅτι ἦτο τραυματίας.

Μὰ τί ἔχετε λοιπὸν ἐτόλμησα νὰ ἐρωτήσω τὴν ἀτυχῆ μητέρα. Ἡ νεαρὰ γυναικούλα διακοπτομένη ὑπὸ λυγμῶν μου ἀπήντησε: «Εἶναι τρεῖς μῆνες τώρα καὶ περισσότερον ὅπου ἔπιασε πυρκαϊὰ τὸ ὑποτελωνεῖο· ὁ ἄνδρας μου ἐβροχίθη πρῶτος στὴ φωτιὰ καὶ γιὰ νὰ σώσῃ τὰ ἐμπορεύματα τοῦ κόσμου ἐπληγώθη εἰς ὄλο του τὸ σῶμα καὶ βιχρύτερα στὸ δεξιὸ τοῦ χέρι. Νά! τῶχει ἀκόμη δεμένο καὶ ὁ Θεὸς ἔξερει ἂν θὰ γιάνη γιατί ἔχει βλαφτῆ τὸ κόκκαλο· τὸν ἔφεραν ἀναίσθητον στὸ σπίτι μας· ἐνόμισα ὅτι ἦτονε νεκρός· ὁ Θεὸς ἐβρόχησε καὶ ἐσώθη ἡ ζωὴ του· ἐπουλήσαμε τὴν βάρκα μας καὶ οὐ τι ἄλλο εἶχαμε· δὲν μᾶς ἔμεινε τίποτε· ὅλα τὰ πῆραν οἱ γιατροὶ καὶ τὸ φαρμακεῖο· ἄφες ποῦ δὲν μπορεῖ νὰ ἐργασθῇ νὰ βγάλῃ τὸ ψωμί μας. Ὅσο γιὰ τὸν ἑαυτὸν μου δὲν με μέλει· ἀλλὰ εἶναι μεγάλο κακὸ νὰ μένουν τὰ παιδάκια μου νησιτὰ καὶ νὰ μὴ μπορῶ νὰ τὰ κοιμήσω» τὸ βράδυ· δὲν ἦσαν μαθημένα νὰ πεινοῦν γιατί ὁ πατέρας τους τοὺς ἔφερε ὅλα τὰ καλὰ προτοῦ πληγώθη· κοντερομεν νὰ πεθάνωμεν ὅλοι. Νὰ πεθαίνῃ κανεὶς ἀπὸ ἀρρώστεια εἶναι ἀπὸ τὸ Θεὸ δοσμένο, ἀλλὰ νὰ πεθαίνῃ ἀπὸ πείνα εἶναι ἀνεβάσταγο κακὸ. Τώρα τελευταῖα μᾶς ἦλθε καὶ ἄλλη συμφορά. Ἀρρώστησεν ὁ Πέτρος μου ἀπὸ πνευμονία· γιὰ κῦτταξέ το τὸ ἀγόρι μου σὲ ποιά κατάστασι εἶναι· ὁ Θεὸς νὰ βοηθήσῃ· ἔπρεπε νὰ τῶβλεpes ὅταν ἦτο καλά· σωστὸ ἀγγελουῖδι, ὄλος ὁ κόσμος τὸ χαρὸνταν· δὲν τὸ λέγω αὐτὸ γιατί εἶμαι μητέρα του, ρώτησε ὅποιον θέλεις γιὰ νὰ μάθης. Κανεὶς δὲν μᾶς βοήθησε· μόνον ὁ δάσκαλος ἐπλήρωσε δύο φοραὶς τὰ φάρμακα γιατί ἀγαπάει τὸν Πέτρο μου ποῦ ἦτο ὁ καλλίτερος μαθητῆς στὸ σχολεῖο· ἀλλὰ τί νὰ κάμουν τὰ φάρμακα ἀφοῦ δὲν ἔχομε ψωμί· χθὲς καὶ σήμερον δὲν ἐφάγαμε τίποτε· εἶναι ἀνεβάσταγο κακὸ νὰ πεθαίνῃ κανεὶς ἀπὸ τὴν πείνα».

ΤΟ ΑΣΠΡΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ

Πάμε λοιπόν να κάνουμε ένα γύρο στο νοικοκυριό σου, ως πού να τελειώση το μάθημα των παιδιών. Θα δοῦμεν ἂν μπορεί να γίνη τίποτα και ἂν ἀπὸ ἐπιπλα και ρούχα θὰ μπορούσαμε να ξεδιαλέξουμε τίποτα. Ἔχουμε ἀκριβῶς μιὰ ὥρα καιρό. Γιατί δὲν τρώμε ποτὲ πρὶν ἀπὸ τὴ μισή και τὸ μάθημα τῶν κοριτσιῶν θὰ τελειώση και τέταρτον.

Και χωρίς να περιμείνη ἀπάντησιν, ἔτρεξεν εἰς τὴν κάμαρά της, για να ἐτοιμασθῇ. Ὁ Νίκος ἔμεινε σὺν σαστισμένος. Παράξενο! Ἡ γυναῖκα αὐτή, πού εἶχε ἀποφύγει τόσα χρόνια τώρα, ἐγίνονταν και πάλιν κυρία τῶν σκέψεῶν του, τὸν ἔκανε ὅ,τι ἤθελε. Καὶ δὲν τοῦ ἄρεσε βέβαια να σκύψη και πάλι κάτω ἀπὸ τὸν ζυγὸ της. Ὅμως μπορούσε να τὴν μεταχειρισθῇ για να ἐτοιμάσῃ τὸ σπῆτι του και να ὠφεληθῇ ἀπὸ τὴν ἐξυπνάδα και τὴν πρακτικὴ πού εἶχε ἐκείνη ἀπὸ τὴν κοσμικὴ ζωὴ της για να ἐξασφαλίσῃ τὴν εὐτυχία της Ἄννας, πού θὰ ἦταν και δική του εὐτυχία.

Γιατί μόνο ὕστερα ἀπὸ τὴν μακρὰ ὁμιλία πού εἶχαν κάμει μαζί, ὁ Νίκος ἄρχισε να βλέπῃ τὸ ζήτημα τοῦ γάμου του, τὴν θέσι πού ἐδημιουργοῦσε ὁ γάμος αὐτὸς και εἰς αὐτὸν και εἰς τὴν Ἄννα, ἐντελῶς ἀλλοιώτικα, παρὰ ὅπως τὸν εἶχε καταλάβει ὡς ἐκείνη τὴν στιγμὴ. Καὶ και μὲν δὲν εἶχε παραδεχθῇ τὴν δική της ἀποψι, ὅμως ὅσο ἐσκέπτονταν τὴν χαρὰ τῆς Ἄννας, ὅταν τῆς ἔδωκε τὴν ἄδεια να μείνη εἰς τὸ μάθημα τῶν κοριτσιῶν, ἐκαταλάβαινε πῶς ἡ ξαδέλφη του δὲν εἶχε και ἐντελῶς ἄδικο.

Μετὰ δέκα λεπτὰ εὐρίσκονταν στὸ σπῆτι του.

— Καλὲ πόσα χρόνια ἔχω να βάλω τὸ πόδι μου μέσα ἐδῶ; Καὶ πῶς ὅλα εὐρίσκονται ἀκόμη στὴν θέσι των, ὅπως και τότε; Μπαρὲ ἀδελφέ! Δὲν βαρῆθηκες να βλέπῃς ὅλο τὰ ἴδια πράγματα και πάντα στὴν ἴδια θέσι. Ἄν ξεκουρίσῃς αὐτὰ τὰ ἐπιπλα θαῦρης μοῦχλα ἀπὸ κάτω, ἂν δὲν ἔχουν και χορταριάση, σὺν τοὺς τάφους πού δὲν τοὺς πατεῖ ποτὲ πόδι ἀνθρώπου.

«Και εἶχες σκοπὸ ἔτσι ἀκούιστα να τ' ἀφίσης πάλι, και ἐδῶ μέσο να φέρῃς τὴν καινούρια νοικοκυρά. Ἄμ θὰ μούχλιαζε κι' αὐτὴ πρὶν ἀπὸ τὸ χρόνο και θὰ πάθαινε μαρasmus τὸ δύστυχο τὸ παιδί. Ἄς εἶναι και σὺ θὰ ἦσουν πειδὲ νέος και θὰ βασιλιάσουν καλλίτερα ἂν δὲν ἦσουν κολλημένος σὺν στρεῖδι στὴν παλαικὴ αὐτὴ ζωή».

Κ' ἐτριγύριζεν ἀπὸ κάμαρα σὲ κάμαρα και

ἐπαρατηροῦσε μετὰ τὰ γυαλάκια της κάθε ἐπιπλο και τὸ κτυποῦσε μετὰ τὸ χέρι σὺν να περιμένε να τὰ ἰδῇ να σωριασθοῦν κάτω, μετὰ τὸ ἔλαφρὸ ἐκείνο ψάξιμο.

Και ἐμπήκαν στὸ γραφεῖο και ὅταν εἶδε τὸ παλῆδ ἐκείνο ἐπιπλο πού ἦταν ἓνα εἶδος κάσας και βιβλιοθήκης μαζί, ἐσταμάτησε μετὰ κάποιαν εὐλάβειαν εἶτε γιατὶ τῆς ἐνθύμιζε ἡμέρες περασμένες πού δύσκολα λησιμονοῦνται, εἶτε γιατὶ εἶξερε πῶς μέσα ἐκεῖ ἦσαν κλεισμένοι ἀτίμητοι θησαυροί, πού τοὺς εἶχε τόσο ὄνειροπολήσει για δικούς της, και πού ὁ γάμος αὐτὸς ἐπερνοῦσεν ἔξαφνα εἰς ἄλλα χέρια ἐντελῶς νέα.

Αὐτὸ βέβαια θὰ μείνη ὅπως εἶναι. Γιατί εἶναι ἀπὸ τὰ ἐπιπλα πού οὔτε σαλεύουν, οὔτε μετακλινοῦνται, οὔτε και ξεφεύγουν ἀπὸ τὸν εὐτυχισμένον τους κάτοχο. Αὐτὸ, ἀγαπητέ μου, ἀνοίχθηκε πειδὲ ὅπως εἶπεν ἡ μικρὴ στὰ κορίτσια μου και μετὰ τὸ πολῦτιμα στολίδι πού ἐφύλαγε τόσον καιρό, σου ἀνοίξε τὸ δρόμο για να κατακτήσης γονεῖς και κόρη. Ἄς εἶναι. Ὅμως και αὐτὰ ἔπρεπε να καινουριέψουν λίγο. Για να φανῇ ἓνα στολίδι, μιὰ πολῦτιμη πέτρα πρέπει να εἶναι δεμένη τῆς μόδας.

Ἄλλ' ἄς τ' ἀφίσωμε αὐτὰ για ἄλλη ὥρα. Τώρα ὅ,τι βιάζει εἶναι τὸ νοικοκυριό.

Νὰ σου πῶ, ξαδέλφη, θὰ προτιμοῦσα ὅλα δῶ μέσα νάμεναν ὅπως ἦταν μετὰ τὰ παλῆδ ἐπιπλα και τὸν παλῆδ τὸ ρουχισμό. Γιατί μέσα δῶ γεννήθηκε και μεγάλωσα και μοῦ φαίνονται ὅλα, πῶς να σου πῶ, σὺν ἱερά. Μὰ ἔλα πού κι' αὐτὰ πού λές μοῦ φαίνονται σωστά. Γιατί καταλαβαίνω πῶς τὰ παλαικὰ πράγματα ζητοῦν και τοὺς παλῆδους ἀνθρώπους και ἡ Ἄννα εἶναι χθεσινὸ ἀκόμη κοριτσάκι.

Ἄς τ' ἀλλάξουμε λοιπόν. Μόνον δὲν θάθελα να τὸ μάθῃ. Ἄλλὰ να τῆς παρουσιάσουμε ἔξαφνα τὴν ἡμέρα τοῦ γάμου αὐτὴ τὴν ἀλλαγὴ θὰ τῆς κάμῃ βέβαια μεγάλη εὐχαρίστησι και μοῦ φαίνεται ὅτι ἀπὸ τῆς μικρῆς αὐτῆς εὐτυχίης γεννᾶται στὴν ψυχὴ κάθε γυναίκας ἡ ἀγάπη.

Βλέπω πῶς εἶσαι ξεσκολισμένος στὸν ἔρωτα, εἶπεν ἡ ξαδέλφη. Καὶ ἔρεις ὄλους τοὺς τρόπους για να κερδίσης τὴν καρδιά τῆς μικρῆς αὐτῆς. Ἄ! ξάδερχε, ξάδερχε. Ὅταν ἦσουν νέος ὅταν ἔπρεπε, να γεμίσης τὴν ζωὴν σου και τὴν ζωὴν τῶν ἄλλων μετὰ τὴν ἀγάπη, δὲν εἶχες εἰδησι ἀπὸ τὴν στρατηγικὴ αὐτῆ. Κάθε ἄλλο. Ἦσουν ἓνας ἐγωῖστής, ἓνας ἀγριάνθρωπος. Τώρα ἀλλάξες, ἔγινες ἀγνώριστος. Κ' ἀνεστῆναξες μετὰ κάποιαν δυσθυμίαν...

— Δὲν πιπτέω, νάλλαξα, εἶπεν ἐκεῖνος, κάπως στενοχωρημένος. Ἔτσι σου φαίνεται. Ἔχουν περάσει τόσα χρόνια ἀπὸ τότε.

— Ἄλλαξες και τὸ καταλαβαίνω γιατὶ τώρα για πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ σου εἶσαι στ' ἀλήθεια ἐρωτευμένος. Παράξενο! εἶπε γελῶντας ἓνα βιασμένο γέλοιο. Ἄς εἶναι. Ἄναλαμβάνω να σε βοηθήσω εἰς τὴν εὐτυχίαν. Βλέπεις τί καλὴ πού εἶμαι. Καὶ ἀρχίζω ἀμέσως. Ἄν θέλης ἀνεβαίνουμε στὰς Ἀθήνας εὐθὺς μετὰ τὸ φαγητό. Θα σου δείξω τὰ καινούρια ἐπιπλα πού ἐκάμαμε τελευταία. Καὶ ἂν σ' ἀρέσουν παραγγέλωμεν ὅμοια και τὰ ἰδικά σου. Εἶναι style art nouveau. Ὁραιότατα.

Ὅταν ἐτελείωσε ἡ ἐπιθεώρησις τῶν ἐπιπλων, ἀπηγγέλθη και ἡ καταδίκη των. Ἡ θὰ τὰ πουλήσης ἢ θὰ τὰ χαρίσης. Ἄμα δῆς τὰ δικά μου θὰ καταλάβῃς πῶς ἔχω δίκην.

Ἄς εἶναι κ' ἔτσι, ξαδέλφη, ἐγὼ δὲν καταλαβαίνω ἀπὸ art nouveau. Ἄλλὰ για να ἐκάμες αὐτὴ τὴ μόδα στὰ δικά σου ἐπιπλα, θὰ πῆ πῶς εἶναι ὠραία. Σὲ παρακαλῶ μόνον οὔτε λέξι μπροστὰ στὴν Ἄννα. Καὶ τώρα σπῆτι. Ἡ ὥρα εἶναι περασμένη.

Ὅταν ἐπέστρεψαν ἤσαν τὰ τρία κορίτσια εἰς τὸ σαλονάκι. Ἐφαίνονταν ἐνθουσιασμένες για τὴ μικρὴ συνωμοσία, τὴν ὁποῖαν θὰ ἐκράτουσαν πρὸς τὸ παρὸν τοῦλάχιστον μυστικῆν. Ἡ Ἄννα ἦταν περισσότερο εὐτυχὴ ἀπὸ τῆς ἄλλης δυό. Τὰ μάτια της ἐγυάλιζαν ἀλλοιώτικα, ἔλαμπαν, ἀκτινοβολοῦσαν. Εἶχε ξαναζήσει πάλι τῆς ὠραῖες στιγμῆς τοῦ σχολείου, εἶχε ἀκούσει τὰ ὠραία λόγια τοῦ δασκάλου της, ὁ ὁποῖος ὅταν τὴν ἔβλεπε ἐδίδασκε μετὰ ἐνθουσιασμόν, μετὰ πάθος, μετὰ εὐγλωττίαν πού ἐσκόλαβανε.

Ἐπανεύρισκε τὰ χαμένα της ὄνειρα, τῆς σβυσμένες της ἐλπίδες, να μορφωθῇ περισσότερο, να ἀποκτήσῃ γνώσεις, να γείνη και παρὰπάνω ἀπὸ καλὴ νοικοκυρά.

Ἀρχίζαν να μιλοῦν και ἡ τρεῖς μαζί. Τί ὠραία πού περάσαμεν, εἶπεν ἡ μικρότερη. Θεῖε Νίκο! πρέπει να ἀφίσετε τὴν Ἄννα νάρχεται κάποτε στὸ μάθημα, να μᾶς βοηθῇ. Ἐρεῖ τόσα πράγματα πού δὲν τὰ ξέρομεν ἐμεῖς.

Ναί, μαμᾶ, εἶπεν ἡ μεγάλη. Να κάνωμε κάποτε τὸ μάθημα στὸ σπῆτι τῆς Ἄννας. Ἔτσι θὰ μπορέσω κ' ἐγὼ να ἐτοιμασθῶ για τὸ διπλωμα....

Και μεῖς πάλι θὰ τὴν βοηθήσωμε για τῆς ἐτοιμασίας τοῦ γάμου. Θεῖε Νίκο, ἐγὼ θὰ τῆς κεντήσω ἓνα μαντηλάκι...

Κ' ἐγὼ ἓνα μαξιλάρι μετὰ ἄσπρα τριαντάφυλλα, εἶπεν ἡ μεγάλη. Γιατὶ ἔρεις, μαμᾶ, ἡ Κικὴ μᾶς εἶπε πῶς εἰς τὸ σχολεῖο ἡ φίλης της τὴν ἔλεγαν Rose Blanche. Καὶ ἡ soeurs ἀκόμη ἔτσι τὴν λένε, ὅταν μιλοῦν γι' αὐτὴν.

Ὁ Νίκος ἔγινε κατακόκκινος και ἡ Ἄννα

ἀκόμη περισσότερο. Ἐκείνη ἀπὸ μιὰ ἀνάμνησι πού ἦταν ἡ γλυκύτερη τῆς ζωῆς της και αὐτὸς ἀπὸ κάποιαν ἀμυδρὰν ὑποψίαν πού ἐσχετίζονταν μετὰ τὸ παιδιάτικο εἰδύλλιον τῆς μικρῆς.

Ἔλα πηγαίνετε να ἰδῆτε, ἂν τὸ φαί εἶναι ἔτοιμο, και να βοηθήσετε τὴ Μαριγὼ για τὸ τραπέζι. Ἡ Ἄννα πρέπει να συνειθίσῃ στὸ νοικοκυριό, εἶπεν ἡ κ. Μάλθου και ὁ θεῖος Νίκος θὰ προτιμήσῃ να τῆς μάθουμε τέτοιες δουλειῆς παρὰ φιλοσοφίας.

Και τὸ ἓνα και τὸ ἄλλο, εἶπεν ἡ Ἄννα. Ἄν μοῦ ἐπιτρέπετε μάλιστα θὰ βάλω ἐγὼ μόνη μου τραπέζι, ὅπως κάνω εἰς τὸ σπῆτι. Καὶ χωρίς να περιμείνη ἀπάντησιν ἐπέρασε μετὰ τὰ κορίτσια στὴν τραπεζαρία.

Ὁ Νίκος ἐμειδιούσε θριαμβευτικᾶ, ἐνῶ ἡ κ. Μάλθου ἐδάγκασε τὰ χεῖλη της. Τί διάβολο! ἐσκέφθηκε. Αὐτὴ ἡ μικρὰ εἶναι περισσότερο ἐξυπνη παρὰ ὅσο ὑπέθετα. Για να μὴ δείξῃ ὁμῶς τὴ δυσἀρεσκεία της εἶπεν. Ὄστε ἀνακατώνεται εἰς τὰ οἰκειακά;

Κρατεῖ τὸ σπῆτι, εἶπεν ὁ Νίκος μετὰ ἔμφασιν. Βέβαια δὲν μαγειρεύει, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἡ μητέρα της εἶναι συχνὰ ἀρρωστη, αὐτὴ διευθύνει ὅλα. Καὶ μετὰ τόσο γούστο, μετὰ τόση προθυμία...

Καπάτσα-λοιπόν εἰς ὅλα, εἶπεν ἡ κ. Μάλθου. Καὶ ἐσηκώθηκε.

Ἀλήθεια, πάω κι' ἐγὼ να ρίξω μιὰ ματιὰ. Ἄλλως τε να κι' ὁ ξάδερχος και δὲν θὰ μείνης μόνος. Πεθερός και γαμπρός, εἶπε γυρίζοντας σὺν να εἶχε κάτι ξεχάσει. Ἐρεῖς πῶς δὲν μπορῶ να συνηθίσω μετὰ τὴν ἰδέα αὐτῆ. Μὰ τὴν ἀλήθεια ἡ κόρη σου ἀναποδογύρισε ὅλες μας τῆς συνήθειες, εἶπε φεύγοντας, πρὸς τὸν ἐξάδελφόν της....

Τὸ τραπέζι ἦτο πλουσιώτατο. Ὅλα τὰ ἀγαπημένα φαγεῖα τοῦ γαμπροῦ ἐφιγουράριον, μαζί μετὰ φινάλε τὸ φημισμένο γαλατομπουρέκο τῆς κ. Μάλθου, πού κανεῖς δὲν μπορούσε να συναγωνισθῇ μαζί της.

Εἶχε βάλει τὸ γαμπρὸ δεξιὰ της και τὸν πατέρα τῆς Ἄννας ἀριστερά. Κοντὰ στὸ γαμπρὸ τὴ μεγάλη της κόρη, για να ἔχουν τὴν Ἄννα τὰ δυὸ κορίτσια στὴ μέση και να διασκεδάζον.

Ἔτσι θὰ σ' ἐπιθυμήσῃ πειδὲ πολὺ, εἶπε πῆ στὸ Νίκο, ἂν μείνη μιὰ μέρα λίγο μακριὰ σου. Ἦσαν ὠραία κρασιά, περίφημο μπρούσκο κρητικὸ και γλυκὸ βισάντο στὸ τέλος. Τὴ Champagne θὰ τὴν πιούμε πειδὲ στοὺς γάμους.

Ὁ πατέρας τῆς Ἄννας, ὁ ὁποῖος κάποτε εἶχε ἀκούσει να γίνεται λόγος για τὴν παλαιὰν φιλιαν τῆς κ. Μάλθου μετὰ τὸν ἐξάδελφόν του, και ὁ ὁποῖος οὐδέποτε εἶχε καθίσει στὸ τρα-

πέξι της, εύρισκετο εις έκστασιν για τὰς περιποιήσεις και την καλοσύνην της. Συκοφαντίες και κακογλωσσίες, όλα αυτά, έλεγε με τον νου του. Τί έξοχη γυναίκα. Και τί περιποιητική. Και απελάμβανε το γεύμα εκείνο διπλάσια,

Έκείνη όσον έβλεπε τάν ένθουσιασμό του, τόσο και τον έπεριποιείτο περισσότερο. Ξάδερφε, επάνω και ξάδερφε κάτω. Τώρα περὶ πού έγινε διπλή ή συγγένειά μας θά βλεπόμεθα συχνότερα. Τώρα πού δέν έχω περὶ και μικρά στο σπίτι, γιατί και τὰ δύο μου άγόρια τάβαλα έσωτερικά. Πριν ήμουν σκλάβο. Γιατί εγώ τὰ παιδιά μου δέν τ' άφίνω βήμα και ζώ μόνο γι' αυτά όσο είναι μικρά. Ούτε κόσμος είδα, ούτε κόσμος με είδε. Μά τώρα πού τὰ ξεπέταξα όλα μαζί, τώρα θά ζήσω κι' εγώ λιγάκι για τον εαυτόν μου και για τους συγγενείς και φίλους.

• Βέβαια, πολύ σωστά τὰ λέει εκκέπτει ο πατέρας της Άννας με έκστασιν και θαυμασμόν.

Για την Άννα θά κάμω ό,τι περνά από το χέρι μου. Θά ετοιμάσωμεν όλα όπως πρέπει με την ήσυχία μας. Κανείς δέν μάς βιάζει, του είπεν ιδιαιτέρως και με χαμηλήν φωνήν. Το κορίτσι είναι μικρό και όσο καιρό κερδίση θά είναι τόσο το καλλίτερο.

Χαρά του! Εύρισκε λοιπόν σύμμαχο για την άναβολήν του γάμου, και ή γυναίκα του θά έμετρίαζε τη βία της για να σκλαβώση το παιδί του. Δόξα σοι ό Θεός! Καθώς ήταν στο κέφι με τὰ διάφορα παληά κρασιά πού είχε πιη, όλα του εφάνηκαν ρόδινα. Χωρίς άλλο ό Θεός είχε στείλει έξαφνα την γυναίκα αυτή, μέσα στη μοναξιά και τον αποκλεισμό των από κάθε ξένον, από κάθε άνθρωπον πού μπορούσε να καταλαβαίνει τὰ πράγματα, όπως τὰ έβλεπε και τὰ έννοούσεν αυτός.

Στην ύγεία σου, ξαδέλφη, είπεν ένθουσιασμένος. Και ετρίγκανε το ποτήριό του με το δικό της. Στην ύγεία μας, απήντησεν εκείνη με ύφος διπλωματικό, σαν να υπέγραφε συμβόλαιον μυστικής συνενοήσεως μαζί του.

* *

Μετά τρεις μήνας ή Άννα έπαρουσιάζετο με την Άμαλιαν Μάλθου για τὰς διπλωματικές εξετάσεις, χωρίς ούτε να το φαντασθη καν ό άρραβωνιαστικός της. Τὰ μαθήματα είχαν γίνει με τελείαν μυστικότητα ως προς τον τελικόν αυτόν σκοπόν. Ο δάσκαλος των ήρχετο το πρωί από τὰς έπτά ως τὰς οκτώμισυ, ώραν πού δέν εύρισκετο ποτέ ό Νίκος εις το σπίτι. Η Άμαλία επήγαινε μαζί του, συχνά δε την

έσυνώδευε και ή μητέρα της για προωινό περιπατο έως την έξοχικήν εκείνην άκραν του Παιραιώς, όπου εύρισκετο το κτήμα του γέρου θείου.

Ο πατέρας της Άννας, προωινός κι' αυτός, την υπεδέχετο με χαράν, έπερναν τον καφφέ μαζί και τάλεγαν λιγάκι, ένφ ή γυναίκα του με το βάσανο της ήμικρανίας της έμενε κλεισμένη στην κάμαρά της, με το κεφάλι μαντιλοδεμένο και το μάτι της κατακόκκινο, στενάζοντας και βογγώντας ώρες ολόκληρες της νύκτας και της ήμέρας.

Άργοξύπνητη με το μαρτύριό της αυτό, άδυνατούσε να βγη από την κάμαρά της πριν από της έννηά. Και έτσι πέρασαν οι δύο μήνες των προωινών μαθημάτων, χωρίς εκείνη να πάρη είδησιν. Μόνο ή κερά Μαριγώ ήταν στο μυστικό, αλλά άκριβώς γιατί την είχαν βάλει μέσα στην συνωμοσία, την τόσο άθώα και τόσο ευχάριστη για την μικρή της κυρία, όχι μόνο δέν έλεγε τίποτε, αλλά και έβοηθούσε ώστε κανείς από το σπίτι να μην αντιληφθη τί εγίνετο.

Το άποτέλεσμα των εξετάσεων ήτο θριαμβευτικό για την Άννα. Μέσα σε έκαστο πενήντα κορίτσια από δέκα έπτά ως είκοσι χρόνων, αυτή, μόλις δέκα πέντε, είλκυσεν εύθως από την πρώτη στιγμή τον ένθουσιασμόν των εξεταστών. Χείμαρρος γνώσεων, είχεν είπει στους συναδέλφους του ό εξεταστής των θρησκευτικών μαθημάτων. Ο,τι δέν είξευραν αι άλλαι της ομάδος της το είξευρεν αυτή, και εις ό,τι κατώρθωναν να άπαντήσουν πάλιν εις αυτήν το χρεωστούσαν, πού τους εψιθύριζεν όλα, πρόθυμη και πονετική. Ο Έλλημιστής, γέρον παληός καθηγητής, ακόμη λίγο και θά την φιλούσε στο χρυσό αυτό στόμα, πού δέν έσκόνταπεν εις τίποτε και πού ήταν το κεφάλαιό της, ως της έλεγε κάθε λίγο, σωστή έγκυκλοπαιδεία.

Φαινόμενον, φίλοι μου, ή μικρή αυτή. Τι τεραστία μνήμη! Και τί εύκολία και ετοιμότης εις κάθε άπάντησιν. Άμε τὰ γραπτά της! Θαύμα καλλιπείας και γλαφυρότητος! Η έκθεσίς της, ποιήσις! άδελφέ! Και ή έκθεσις πραγματικώς έκαμε τον γύρον όλων των καθηγητών και ό καθένας την έπερνε στο σπίτι του και την εδιάβαζε στους δικούς του. Φαινόμενον! έλεγαν όλοι. Μεγαλοφυία! νέα Στάελ, έλεγεν ό γεροντότερος, ό πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής. Χαρά στους γονείς της κόρης αυτής. «Ευλογημένη ή βυστάσασα αυτήν κοιλία», έμουρμούριζε μέσα εις τὰ δόντια του ό καθηγητής των θρησκευτικών.

Ο ΑΝΔΡΑΣ ΜΟΥ

Εις τους Τρεις Κύκλους δέν υπήρχαν δωμάτια, άλλ' ούτε εις το Grand Hotel. Εις επίμετρον μάς είχεν υποδεχθη μία ραγδαιστάτη βροχή από εκείνας πού άπολύει με χειμαρρώδη όρμήν ό ουρανός της Έλβετίας και ξεχωριστά της Λουκέρνης. Τὰ άμάξια όλης της συντροφιάς μας, το ένα πίσω από το άλλο, κατάφορτα με ανθρώπους και βαλίτσες, πού εύτυχώς δέν ήσαν πολύτιμες, μάς μετέφεραν από το ένα εις το άλλο ξενοδοχείον. Και παντού μάς έδίδετο από τους γαλονοφόρους θυρωρούς, τους όποιους ή μικρή μου ώνόμαζε στρατηγούς, ή στερεότυπος άπάντησις ότι δέν υπήρχαν δωμάτια. Επί τέλους κάποιος διερμηνεύς του ξενοδοχείου του Λευκού Όρους μάς έστειλεν εις τὰς Τρεις Πλάστιγγας, όπου και εύρέθησαν δωμάτια προς μεγάλην λύπην του άνδρός μου, ό όποιος έξαφνα είχε κατσουφιάσει και άρχισε να άδημονη για την συντροφιά των Γάλλων, με την όποιαν όλίγες στιγμές προτήτερα είχε τόσο ένθουσιασθη.

Ζωηροί, εύθυμοι, όμιλητικοί άνδρες και γυναίκες επρότειναν να βγούμε μαζί και να κάμωμεν ένα γύρο εις την πόλιν, εύθως πού θά αλλάζαμε και θά εύπρεπιζόμεθα όλίγον. Άφου έσεις γνωρίζετε την πόλιν, μου είπεν ό νεώτερος και μάλλον ζωηρός, θά μάς χρησιμεύσετε ως οδηγός.

Εγώ έδέχθηκα πρόθυμα χωρίς να ζητήσω την συγκατάθεσιν του συζύγου μου. Εφάνηκε παραξενευμένος, εκάτέβασε περισσότερο τὰ μουτρα του, άλλά δέν είπε τίποτε. Εγώ άντι να περιμένω, ως συνήθως, να πάρη εκείνος πρώτος το λουτρό του και να τελειώση την τουαλέττα του, για να ετοιμασθώ και εγώ, εζήτησα να μου ετοιμάσουν άλλο λουτρό, και κατώρθωσα να είμαι έτοιμη, πολύ πριν τελειώση.

Αιτέαζα το συνεθισμένο δείπνο της μικράς, δύο αυγά μελάτα και όλίγο γάλα, την έβαλα, αν και ένωρίς ακόμη, να κοιμηθη και εκάτέβηκα. Εύρισκόμην εις μίαν πολύ περίεργον ψυχολογικήν κατάστασιν. Χωρίς καμμίαν ώρισμένην άφορμήν ήσθανόμην κάτι να επανασταθη μέσα μου. Διό μίξ είχε ζυπνήσει όλη μου ή ύπερηφάνεια των καλών μου χρόνων της πολύ νέας μου ήλικίας και ή καρδιά μου, σκλάβο τόσον καιρό, εφαινονταν σαν να έσπαζε το κλουβί της και να άνακτούσε την έλευθερία της.

Όταν ό άνδρας μου εβγήκεν από το λουτρό του και με είδεν έτοιμασμένην, εφάνηκε σαν να μην έπίστευεν ό,τι έβλεπε. Δέν επρόσεξα ούτε εις την έκπληξί του ούτε εις τὰς άνυπο-

μόνους κινήσεις του. Τοῦ είπα άπλώς ότι θά τον επερίμενα εις το σαλόνι και ότι έπρεπε να κάμη γρήγορα γιατί αν δέν έξεκινούσαμεν άμέσως, δέν θά επροφθάναμεν να κάμωμεν τον γύρο μας πρὸ του φαγητού. Και χωρίς να περιμένω άπάντησίν του εβγήκα και εκλεισα την πόρτα όπισω μου.

Εις τον διάδρομο ένας μεγάλος καθρέπτης μου απέδωκεν ολόκληρη την σιλουέττα μου, την όποιαν δέν ένθυμούμαι να είχα προσέξει διόλου κατά τὰ τελευταία χρόνια. Επλησίασα περισσότερο το πρόσωπό μου εις το κρύσταλλο και με κάποιαν έπιμονήν επροσπάθησα να άνακαλύψω της ρυτίδας πού είχα άποκτήσει της τελευταίας ήμέρας των περιπετειών πού είχε δημιουργήσει ό άνδρας μου πριν να φύγωμεν από τὰς Άθήνας.

Ρυτίδες δέν υπήρχαν, τὰ μάτια μου έφωτοβολούσαν και τὰ λόγια του χονδροειδούς άνθρώπου του τραίνου επανήρχοντο εις την ένθύμησίν μου. Ο κ. μαρκήσιος θά επαλάλωνε με την έμμορφιά μου. Ημουν λοιπόν έμμορφη! Περίεργο! Πώς δέν μου είχε περάσει ποτέ αυτή ή ιδέα. Και γιατί κάθε κομπλιμέντο πού μου έκαναν ως τότε εις το κεφάλαιον αυτό, το ένόμιζα κολακείαν.

Συνήθως οι άνθρωποι πιστεύουν πάντοτε για τον εαυτόν των κάτι περισσότερο από ό,τι είναι πραγματικώς. Πώς εγώ δέν είχα ποτέ τολμήσει να φαντασθώ ότι ήμουν, αν όχι ώραία, τουλάχιστον νόστιμη και συμπαθητική. Και με εκυρίευε μία άκατανίκητος έπιθυμία να δοκιμάσω την δύναμη αυτή της έμμορφιάς μου με έναν από τους κυρίους της συντροφιάς μας. Το έκαμα άρα γε από ματαιότητα, από φιλαρέσκεια, από έπιθυμίαν να εκδικηθώ; Δέν το πιστεύω. Το πιθανώτερον είναι, ότι ή ύπομονή μου είχε εζαντληθη, ότι ή καρδιά μου είχε κουρασθη να υποφέρη, ότι τὰ νεύρα μου, ξεκουρδισμένα, ήγγιζαν τὰ σύνορα μίξ καταστάσεως άνωμάλου. Ίσως αυτή ή φύσις μας, όταν εζαντλήση όλα της τὰ μέσα και όλα της τὰ όπλα, μάς ώθει εις σκέψεις και εις αισθήματα, πού ούτε είχαμεν άντικρύσει εις τὰς στιγμάς και της πλέον οδύνηράς μας πάλης με την ζωήν.

Όπωςδήποτε ή καρδιά μου εκτυπούσε, όταν άντίκρουσα την συντροφιά των συνταξιδιωτών μας και αισθάνθηκα να κοκκινίζω, όταν ένας από τους κυρίους έτρεξε να με υποδεχθη με άληθινή χαρά ζωγραφισμένη εις το άύστηρό και συμπαθέστατο πρόσωπό του. Μου είπεν ώραία λόγια, μετρημένα, τονισμένα θαυμάσια και τὰ μάτια του, εύγλωττότερα από τὰ λόγια του, μου εφάνηκε σαν να εθώπευαν την ψυχή μου.

— Και ὁ ἀρχὼν καὶ κύριός σας, μοῦ εἶπεν ἄλλος, ὁ νεώτερος καὶ εὐθυμότερος τῆς συντροφιάς, δὲν εἶναι ἀκόμη ἕτοιμος; Καὶ δὲν φοβεῖται μήπως φύγωμεν χωρὶς αὐτόν;

— Νά τον, εἶπεν ἡ πλέον νόστιμη. Ἐχαστε ὄρα, γιὰ νὰ γίνῃ ὠραιοτέρως. Ἀλήθεια, κυρία, ὅλοι οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου σας εἶναι τόσο ὠραῖοι; καὶ ἐτόνισε τὴν λέξιν ὠραῖοι. Ἐστράφη ὀφθαλμῶς πρὸς τὸν ἄνδρα μου καὶ τοῦ εἶπεν: ἐρωτῶ τὴν κυρίαν, ἂν ὅλοι οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου σας εἶναι τόσο ὠραῖοι ὅσον σεῖς;

— Ἐμποροῦσα, ἀγαπητή μου, νὰ γενικεύσῃς τὴν ἐρώτησιν, εἶπεν ὁ σύζυγός της, ὁ συμπαθὴς κύριος μὲ τὸ αὐστηρὸν ἐξωτερικόν. Διότι ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία εἶναι γνήσιοι τύποι Ἑλληνικοί, οἱ ὅποιοι δὲν ἔχουν τίποτε κοινὸν μὲ τοὺς ἄλλους τύπους, ποῦ βλέπομεν ἐδῶ γύρω μας.

Καὶ πραγματικῶς εἰς τὸ Hall τῶν Τριῶν Πλαστῆγγων εὐρίσκοντο τὴν στιγμὴν ἐκείνην οἱ ἀσχημότεροι ἀντιπρόσωποι τῶν διαφόρων φυλῶν. Ἀγγλίδες καὶ Γερμανίδες, Ρῶσοι καὶ Δανοί, ἂν ἔκρινε κανεὶς ἀπὸ τῆς γλώσσης ποῦ ἐπεκρατοῦσαν, ἦσαν κατὰ πλειονοψηφίαν ἀσχημάνθρωποι, ψυχροὶ καὶ ἀνοῦσιοι, σὺν ξεπλυμένοι.

— Πρέπει νὰ ἀφήσωμεν τὰς ἀνθρωπολογικὰς μελέτας μὲς δι' ἀργότερα, εἶπα, ἂν θέλετε νὰ κάμωμεν τὸν γύρον μας πρὸ τοῦ φαγητοῦ.

Καὶ διευθύνθηκα πρὸς τὴν ἐξέδον. Ἡ καταιγὶς εἶχε παύσει καὶ μόνον ἀστραπές, ποῦ ἔμοιζαν σὺν ἡλεκτρικοῖς αἰφνιδιασμοῖς, ἐφώτιζαν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὸν ὀρίζοντα. Ἀντικρῦ ὁ Πιλάτος ὕψωνε τὴν βαρεῖα καὶ χονδροκομμένη ῥάχη του εἰς ὕψος ποῦ μᾶς ἐκλείει ἐντελῶς τὸν ὀρίζοντα· βουρὸ σκληρὸ, βάρβαρον, πληκτικόν, σὺν νὰ εἶχε κατασκευασθῆ ἀπὸ τὴν φύσιν εἰς στιγμὴν ἐξωφρενικῆς μανίας καὶ ἀκαλασθησίας.

Τὰ καυμένα τὰ βουρὰ μας, τὰ γελαστά καὶ εὐθυμα ποῦ κυματίζουν τόσο μαλακὰ κάτω ἀπὸ τὰ θαυμασιὰ των χρώματα, εἶπα μονολογοῦσα. Ἴσως γιὰτὶ εἶχα αἰσθανθῆ ὅλο ἐκεῖνο τὸ βάρος τοῦ τεραστίου ὄγκου νὰ μοῦ ἐκάθητο στὸ στήθος, ἴσως ἀκόμη γιὰτὶ εἶχα κάποιαν ἀνησυχίαν σὺν νὰ εὐρισκόμουν ἀπέναντι κάποιου ἀορίστου κινδύνου. Δὲν μπορῶ βέβαιον νὰ καθορίσω τί ἀκριβῶς μοῦ συνέβαινε. Ὅλη μου ἔμωσ ἡ εὐθυμία κατέπεσεν ἐξαφνα καὶ διὰ μίαν αἰσθάνθηκα σὺν ἓνα μεγάλο κενὸ γύρω μου.

— Ὁρατὰ μᾶς κάμνετε τὸν ὀδηγόν, μοῦ εἶπεν ὁ σοβρὸς κύριος, ὁ ὁποῖος ἀκολουθεῖτο ἀπὸ τὴν πολὺ θορυβώδη συντροφιά τῶν συμπολιτῶν του. Ὁ ἄνδρας μου εἶχε μείνει τελευταῖος, φορτωμένος μὲ τὸ βαρὺ παλτό τῆς ὠραίας κυρίας. Μὲ παρακολουθοῦσε μὲ κάποιαν ἀνησυ-

χίαν εἰς τὸ βλέμμα, ἐφαίνετο κουρασμένος, δύσθυμος, ἂν καὶ ἦτο πάντα ἀβρὸς καὶ περιποιητικὸς μὲ τὰς δύο κυρίας, αἱ ὁποῖαι ὠρισμένως ὠνειροπολοῦσαν τὴν κατὰκτησίν του.

Ἐπῆραμε τὸ τράμ ποῦ ἐπερνοῦσεν ἀπὸ τὸ ἓνα ὡς τὸ ἄλλο μέρος τὴν μικρὰν καὶ κοκέτικην πόλιν μὲ τοὺς ὠρὰκι δειδροφυτευμένους δρόμους καὶ τὴν γελαστὴν φυσιογνωμίαν. Οἱ Γάλλοι ἔκαμαν τὴν κριτικὴν των, ἤσαν βραβεῖς τοὺς ὄγκους τῶν βουρῶν, ποῦ ὕψοντο σὺν γίγαντες ἐπάνω ἀπὸ τὴν λίμνην, ὠμίλησαν γιὰ τὴν ὀμολὴν ἀπλότητα τοῦ παρισίου ὀρίζοντος.

— Τί τὰ θέλετε, κυρία μου, μίαν μόνον ὠραία πόλιν ὑπάρχει στὸν κόσμον, καὶ αὕτη εἶναι τὸ Παρίσι, μοῦ εἶπεν ὁ συνοδός μου, ὁ ὁποῖος δὲν ἐννοοῦσε νὰ ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ κοντὰ μου.

— Ὁ καθεὶς εὐρίσκει ὠραῖον ἕ, τι ἀγαπᾷ περισσότερο, εἶπα.

Ὅστε δὲν συμφωνεῖτε μαζὶ μου, μὲ ἠρώτησε σὺν νὰ παρεπονεῖτο. Περίεργον! Καὶ εἶχα τὴν βεβαιότητα, ὅτι θὰ εἶχατε τὴν ἰδίαν ἀντίληψιν μὲ ἐμὲ Σὰς εἶδα νὰ μελαγχολεῖτε ἀπότομα ἐμπρὸς εἰς τὴν πληκτικὴν θεὰ αὐτοῦ τοῦ καταρραμένου βουροῦ καὶ νὰ χάνετε ἐντελῶς τὴν εὐθυμίαν σας ἀπὸ τὴν στιγμὴ ἐκείνη.

Ἐσιώπησα. Δὲν ἤθελα νὰ ἐξακολουθῆσω νὰ μιλῶ μὲ τὸν ἄνθρωπον αὐτόν. Κάθε φράσις του εἰδειχνε ὅτι μὲ παρακολουθοῦσε μὲ κάποιον ἰδιαιτέρον ἐνδιαφέρον, σὺν νὰ ἤθελε νὰ μαντεύσῃ τὴν σκέψιν μου, νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου. Μὲ ποῖο δικαίωμα; ἔλεγα μὲ τὸν ἑαυτό μου. Καὶ περισσότερο τώρα δύσθυμη, ἐπρότεινα νὰ ἐπιστρέψωμεν μὲ τὸ ἴδιον τράμ.

— Καὶ ὅμως ἦταν τόσο ὠραία αὕτη ἡ περιπλάνησις μέσα εἰς τὴν ἀγνωστὴν πόλιν, εἶπεν ὁ συνοδός μου. Ὅλες αὐτὲς ἡ σιλουέττες τῶν δένδρων ποῦ καθρεφτίζονται εἰς τοὺς βρεγμένους δρόμους, ὅλα τὰ φῶτα ποῦ τρεμοσβύνουν σὺν κομματικαστὲς κολῶνες μέσα εἰς τὸ νερὸ τῆς λίμνης, δὲν σὰς φαίνονται σὺν ἔμμορφος ζωγραφιάς; Ἄς κάμωμεν ἓνα γύρον ἀκόμη. Θέλετε; Εἰπέτε ὅτι θέλετε, σὰς παρακαλῶ. Θὰ μὲ εὐχαριστήσετε τόσο...

Καὶ χωρὶς νὰ περιμένῃ τὴν ἀπάντησίν μου, ἐγύρισεν εἰς τὰ ὀπίσω καθίσματα καὶ μὲ ὕφος φυσικώτατον εἶπε:

— Κατὰ διαταγὴν τῆς ὀδηγοῦ μας, θὰ κάμωμεν καὶ δευτέραν φορὰν τὸν ἴδιον γύρον. Καὶ σοβαρώτατα ἐκάθησεν εἰς τὴν θέσιν του.

Ὁ ἄνδρας μου ἐφαίνετο νὰ ἔχανε τὴν ὑπομονήν.

— Τί ἰδέα νὰ τριγυρίζωμε μέσα εἰς τὴν ὑγκρισίαν αὐτήν, μ' ἓνα σωρὸ ξένους καὶ ἀγνώστους, ἐμουρμούρισε, χωρὶς ἄλλο νὰ βλέπωμε καὶ

τίποτε. Ἐμπορεῖς, ὑποθέτω νὰ ἀρῆς τὴν διαταγὴν σου.

— Ἀλλὰ δὲν ἔδωκα καμμίαν διαταγὴν, ἀπῆντησα γαλλικῶς. Ἀπεναντίας βρίσκω, ὅτι πρέπει νὰ κατέβωμεν διότι δὲν ἔμπορῶ νὰ ἀφίσω περισσότερο μόνην τὴν κόρην μου. Καὶ ἀπότομα κάπως ἐσηκώθηκα καὶ ἐκτύπησα τὸ κουδούνι τοῦ τράμ.

Μέσα εἰς τὰ φῶτα καὶ τὸν θόρυβον τοῦ ξενοδοχείου εὐρήκα καὶ πάλιν τὴν ζωηρότητά μου. Καὶ μόνον ὁ ἄνδρας μου ἔμεινε δύσθυμος μὲ ὅλας τὰς φιλοφρονήσεις τῶν δύο νέων θυμάτων του καὶ μὲ ἔβλεπεν τὴν ἐμφάνισιν εἰς τὸ τραπέζι μίαν ὠραία Ἀμερικανίδα, ἡ ὁποία ἀκριβῶς ἐκάθητο εἰς τὸ ἀντικρῦνός μας τραπέζι.

Σύζυγος φιλόσοφος.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ὅσον καὶ ἂν μιλή κανεὶς αὐτὸν τὸν καιρὸν γιὰ οικονομίαις καὶ γιὰ νοικοκυρεῖο, τὸ θέμα μένει ἀνεξάντλητον καὶ πολὺ ἐπίκαιρον πάντοτε. Ποτὲ βέβαιον, πλούσιος καὶ πτωχὸς νοικοκυρὸς δὲν εὐρέθησαν σὴν ἀνάγκη, ὅπως εἰδῶν οικονομίαις ὄχι τόσο χρημάτων, ὅσον τῶν εἰδῶν τοῦ νοικοκυρεῖο ὅπως τώρα.

Διότι τὰ τρόφιμα λείπουν γιὰ ὅλους τὸ ἴδιον καὶ εἰς ὅλους ἀπὸ τὸ ψωμὶ ὡς τὸ λάδι, τὰ κυριώτερα τρόφιμα δίδονται μὲ δελτία. Ὡς ἀρχὴν καὶ οἱ πλέον αἰσιόδοξοι πρέπει νὰ σκεπτόμεθα ὅτι μπορεῖ νὰ ἔλθουν καὶ ἡμέρες μεγαλητέρας ἀκόμη σκενοχωρίας, καὶ νὰ μᾶς λείπουν εἶδη πρώτης ἀνάγκης, ὅπως λείπουν ἀκόμη καὶ τώρα εἰς πολλούς.

Καὶ πρώτα τὰ κάρβουνα καὶ ἡ θερμανσις. Ἀπὸ τώρα βέβαιον, ἐκτὸς ὀλίγων προνομιούχων, ὁ περισσότερος κόσμος στερεῖται τὰ μὲν ὅπως καὶ τὰ δέ, ἢ καὶ τὰ ἔχει μὲ τὸ σταγονόμετρον. Πῶς ἔμποροῦμεν νὰ τὰ διατηρήσωμεν περισσότερον ἢ νὰ τὰ ἀναπληρώσωμεν ὅσοι δὲν ἔχομεν. Μία μεγάλη βοήθεια εἰς ὅλα αὐτὰ εἶναι τὰ παληόχαρτα, ἡ ἐφημερίδες, τὰ καρτόνια, ἡ σακκοῦλα, τὰ ἀχρηστα βιβλία, καθὼς καὶ κάθε φυλαράκι, σανιδάκι, εὐφλεκτο πρᾶγμα. Ἄν ὅλοι τοῦ σπιτιοῦ καταγείνουν νὰ μαζεύουν χαρτιά—καὶ πεῖο σπῖτι δὲν ἔχει στίβες ὀλόκληρες, — ἔμπορεῖ νὰ τὰ μεταβάλῃ εἰς καύσιμον ἕλην εὐκολώτατα. Τὰ κόβετε τυπωμένα καὶ ἀτύπωτα καὶ τὰ μουσκεύετε κατὰ δόσεις κάθε βράδου εἰς νερό. Ἐως τὸ πρωὶ λυώνουν ὥστε νὰ ζυμῶνται καὶ νὰ πλάθωνται εἰς μπάλες, τὰς ὁποίας τοποθετεῖτε κοντὰ στὸ φουρνέλο γιὰ νὰ στεγνώσουν. Κάθε βράδου τῆς τοποθετεῖτε εἰς

σακκοῦλα ἢ κάσσα καὶ ὅταν τὰ κάρβουνα σας λιγοστῆσουν ἢ ἀνάψετε θερμάστραν τῆς καιέτε μαζὶ μὲ τὰ ξύλα ἢ μὲ τὰ κάρβουνα.

Οἰκονομεῖτε τὸ ψωμὶ ὅσοι δὲν εἰσθε ψωμοφάγοι καὶ δὲν ἐξοδεύετε τὰ 100 σας δραῖμα, γιὰτὶ ἀργότερα μποροῦν νὰ λείψουν καὶ τὰ 50. Τὸ περισσεύμα μαζεύετε 3—4 ἡμέρας κατὰ σειρὰν, τὸ κόβετε εἰς φέτες καὶ τὸ παξιμαδιάζετε. Τὸ τοποθετεῖτε εἰς σάκκους καὶ τὸ κρεμάτε. Καὶ μὲ τὸν καφέ ἢ τὸ τσάι ἀλλοιμμένο μὲ λίγο μέλι, εἶναι προτιμότερον ἀπὸ τὸ νωπὸ ψωμὶ. Κοπανισμένο καὶ περασμένο ἀπὸ σήτα, τὸ μεταχειρίζεσθε γιὰ τηγάνισμα, τώρα ποῦ λείπει τὸ ἀλεῦρι. Τὸ μουσκεύετε στὸ γάλα, τὸ τυλίσετε εἰς ἀγγρὸν αὐγοῦ, τὸ τηγανίζετε καὶ μὲ σιρόπι ζεστὸ ἀπὸ μέλι, ἔχετε ἓνα γλύκισμα. Τὸ βάζετε φέτες ὅπως εἶναι εἰς ψαρόσουπα, εἰς σούπα κρέατος, ἀκόμη καὶ ὀσπρίων. Εἰς ἓνα πρόχειρον γλύκισμα ἀπὸ μαρμελάτα σταφίδος τὸ μουσκεύετε μὲ σιρόπι ἀπὸ σταφιδίνην ἢ μὲ γάλα καὶ ἀλοῖφετε ἐπάνω τὴ μαρμελάτα σας. Ἀλλὰ τὸ σπουδαιότερον εἶναι ὅτι ἂν συμπέση — τὸ ὅποιον ἀπευχόμεθα — νὰ εὐρεθῶμεν μὴ ἢ δύο ἡμέρες χωρὶς ψωμὶ σωζόμεθα μὲ τὰ παξιμαθία μας.

Τὸν καφέ πρέπει νὰ ἀναπληρώσωμεν μὲ τσάι. Εἰς τὴν κουζίνα μὲ φασκομηλιά. Ἀπογευματινὸ καὶ βραδινὸ μὲ χαμομήλι. Ὅλα αὐτὰ γλυκαίνονται μὲ μέλι ἢ μὲ σταφιδόζάχαρον, ὅταν θὰ ὑπάρχη. Φυσικὸ γιὰ τὰ παιδιὰ τὸ γάλα εἶναι ἀπαραίτητον, ἔστω καὶ χωρὶς ζάχαρον.

Ἡ ἑλῆς ἀναπληρώνουν εἰς κάποιαν ἀναλογίαν τὸ λάδι, ὅταν ἡ κερδοσκοπία τὸ ἐξαφανίζει. Τῆς πλύνετε τῆς περνάτε ἀπὸ τὴ μηχανὴ τοῦ κημᾶ καὶ κατασκευάζετε μὲ τὸ μίγμα αὐτὸ πολὺ καλὴν χορτόσουπα, εἰς τὴν ὁποίαν προσθέτετε καὶ ἓνα ποτῆρι κρασί ἀρετσίνοτον, καὶ πολλὰ κρομμύδια ὅταν ἔχετε.

ΝΟΙΚΟΚΥΡΕΙΟ ΚΑΙ ΚΟΥΖΙΝΑ

Πράσσα.—Τὸ χόρτο αὐτὸ ἔχει περιφρονηθῆ ἄδικα. Εἶναι ὑγιεινότερον καὶ ἀφελίμον εἰς τὰς δυσπεψίας καὶ ἐν γένει εἰς τοὺς ἐρθροειτικούς, διότι περιέχει πολλὰ φωσφορικὰ στοιχεῖα ὅπως καὶ τὰ κρομμύδια, τὰ ὁποῖα ἀναπληροῦν εἰς κάθε φαγητόν, τώρα ποῦ λείπουν καὶ ποῦ κατήντησαν τόσο σπάνια.

Τὰ πράσσα γίνονται σούπα, ἂν τὰ κόψετε εἰς λεπτὰ κομμάτια, τὰ περάσετε μὲ βούτυρον ἢ μὲ λάδι, τὸ σβύσετε μὲ ὀλίγον κρασί καὶ προσθέσετε φιλοκομμένα κρεότα, μαϊντανό, βρασμένο κουνουπίδι καὶ λάχανο καὶ ὅτι ἄλλο χορταρικὸ τῆς ἐποχῆς. Ἄν ἔχετε κρεατόζουμο τὰ βράζετε μέσα, καὶ ἂν ἔχετε αὐγὸ, τὰ αὐγοκόβετε. Ἄν δὲν ἔχετε ζουμὶ τὰ βράζετε μὲ νερὸ καὶ τὰ δένετε μὲ πολὺ ἀραιὰ σάλτσα

bechamel εις τὸ τέλος. *Αν δὲν εἶναι εὐκολον, τη-
γανίζετε ψωμίγια καὶ τὰ ρίπτετε στὴ σουπιέρα.

Τὰ **πράσσα στιφάδο** γίνονται καὶ με κρομμύ-
δια μικρά. Τὰ κοκκινίζετε ὄλα μαζὴ με λάδι, ἔπειτα
προσθέτετε πιπέρι ὀλόκληρο, δεματάκι μαϊντανό, 2
φύλλα δάφνης καὶ 2—3 σκελίδες σκόρδο. Τὰ σβύ-
νετε με ξεῖδι ἀραισίνωτο καὶ τὰ σιγοψήνετε μισὸ με
κρασί καὶ μισὸ με νερό, προσθέτοντες καὶ ντομάτα.

Τὰ **πράσσα πιλάφι** ἐτοιμάζονται ὅπως τὰ για-
χνιά, σβύνονται με ἓνα ποτηράκι κρασί, προσθέτετε
νερό καὶ ντομάτα καὶ τὸ ἀνάλογον ρύζι, ἢ καὶ
μπουλγοῦρι. *Αν ἔχετε μύδια τὰ ρίχνετε καθαρι-
σμένα εις τὴν ἀρχὴ νὰ γιαχνισθοῦν τὰ βγάξετε μετὰ
10 λεπτά καὶ τὰ ἀνακατώνετε στὸ τέλος, ὅταν τὸ
πιλάφι εἶναι ἐτοιμον.

Τὰ λαδερά πιλάφια ὠνομάσθησαν πολὺ δικαίως
πολεμικά. Διότι τώρα τὸ βούτυρο εἶναι ἀπρόσιτο,
ἐκτὸς δὲ τούτου διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ γάλακτος, κα-
τασκευάζεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ διάφορα βλα-
βερά πρᾶγματα. *Ἐνῶ τὸ λάδι εἶναι καθαρῶς φυτι-
κὸ πάχος, ὑγιεινότερο καὶ πολὺ εὐθηνότερο καὶ ἀ-
φθονώτερο στὸν τόπο μας.

Καὶ ἡ λαδερὴ σουπὴ θὰ ἀναπληρώσῃ διὰ πο-
λὸν κόσμον τῆς κρεατινῆς εις συνδυασμὸν με ὄσπρια
καὶ με χόρτα τῆς ἐποχῆς. Ψιλοκομμένα ἀίφνης κα-
ρόττα, μαρούλια, ντίδια, πράσσα, ραδίκια ἡμερα,
σπανάκι, μολόχες, ὄλα μαζὴ ἢ καθένα χωριστά,
ἡμποροῦν νὰ ἀναμιχθοῦν με ρεβίθια, με κουνιά, με
φασόλια ἢ καὶ ἀπλῶς νὰ ψιλοκοποῦν, νὰ τσιγαρι-
στοῦν με λάδι καὶ με ντομάτα, νὰ σβυσθοῦν με
κρασί καὶ νὰ βράσῃ με νερό. Εἶναι σουπὴς πολὺ
ὑγιεινῆς. Αὐγοκομμένες δὲ γίνονται πολὺ καλλίτερες.

*Ὅλα αὐτὰ γίνονται ἐπίσης ὄρατα λαδερά πουρέ,

περασμένα ἀπὸ τὴν μηχανὴν τοῦ κρέατος. Γιά ὄσες
ἔχουν ρύζι γίνονται ὄρατοι λαδεροὶ ντολμάδες με
σέσκουλα, με μαρούλια καὶ με λάχανα. Τὸ ρύζι ἀ-
ναπληρῶνεται με κομμένο σιτάρι, τὸ ὁποῖον ὄμως
βράζειτε πρὶν ἀρκετὰ ἢ με ψύχα ψωμί. — Εἰς τοὺς
ντολμάδες αὐτοὺς γίνεται χρῆσις ἀπὸ πολὺ κρομμύδι
ἢ πράσσα καὶ ἀπὸ πολλὴ μαύρη σταφίδα καὶ μαϊν-
τανό, καθὼς καὶ ἀνάλογη ντομάτα.

Τὸ **κουνουπίδι** ἀφθονοῦν εις τὴν ἀγορὰν μας, γί-
νεται κατὰ διαφόρους τρόπους, ἀφοῦ πάντοτε ζεμα-
τισθῆ καὶ χυθῆ τὸ πρῶτο του νερό, με τὸ ὁποῖον
φεύγει καὶ ἡ βαρετὰ μυρουδιά του. Γίνεται γιαχνί
με κρασί. Γίνεται τηγανητὸ ἀλευρωμένο, ἅμα βράση
γίνεται πλακί με σκόρδο, κρομμύδι, πιπέρι, ντο-
μάτα καὶ ξεῖδι. Γίνεται στὸ φούρνο, οἱ ἀνθοὶ μόνον,
βρασμένοι, τοποθετημένοι εις φόρμα ἢ καρβάνια με
βούτυρο, με τυρὶ τριμμένο καὶ με σάλτσα bechamel.
Γίνεται καὶ παστίτσιο, ἀφοῦ βράση, τὸ λυώσετε, τὸ
ἀνακατόσετε με ψύχα ψωμί μουσκεμμένο στὸ γάλα
καὶ τὸ τοποθετεῖτε στὴν φόρμα πάτους με κημὰ με
σάλτσα ἀρκετὴ καὶ με τυρὶ. Τὸν κημὰ ψήνετε πρῶ-
τῆτερα με κρομμύδι καὶ τὸν βράζειτε με σάλτσα
ντομάτα.

Τὸ τηγανητὸ κουνουπίδι γίνεται μαρινάτο, ἂν κα-
τασκευάσετε σάλτσα μαρινάτου, προσθέτοντας στὸ
λάδι τοῦ τηγανίσματος, ξεῖδι, σκόρδο, φαρίνα καὶ
δενδρολίβανο. Ἰδιαιτέρως κατασκευάζεται σάλτσαντο-
μάτα με λάδι, καὶ εἶσι τὰ τοποθετεῖτε εις βαθὺ δο-
χεῖον πάτους κουνουπίδια καὶ σάλτσα ντομάτα. Τὴν
σάλτσα τοῦ μαρινάτου προσθέτετε ἀπὸ πάνω. *Αν
ἔχετε καὶ τηγανητὰ καρόττα καὶ πράσσα τὰ βάζετε
ἐναλλάξ μαζὴ με τὸ κουνουπίδι. Μένουν ἐβδομάδα
ὀλόκληρη καὶ συμπληρώνουν τὸ φαί.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

ΣΤΑΦΙΔΙΝΗ Δρ. 2.30

(Σιρόπιον ἐκ σταφίδος)

ΕΧΟΥΣΑ ΤΗΝ ΛΥΤΗΝ ΠΕΡΙΠΟΥ ΓΛΥΚΑΝΤΙΚΗΝ ΔΥΝΑΜΙΝ ΜΕ ΤΗΝ
ΖΑΧΑΡΙΝ & ΜΕΛΙ

*Αντικαθιστᾷ ταῦτα εις ὄλας αὐτῶν τὰς χρήσεις

ΣΤΑΦΥΛΟΖΑΚΧΑΡΟΝ Δρ. 2.50

(Ἐκ χλωρᾶς σταφύλης)

ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΝ ΜΑΡΜΕΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ ΚΟΜΠΟΣΤΩΝ Κ.Α.

*Ἐν τῇ χρήσει τηρεῖτε τὰς αὐτὰς με τὴν ζάχαριν ἀναλογίαν

Συνιστῶμεν εις τοὺς κ.κ. καταναλωτὰς ὅπως διὰ τὴν λιανικὴν πώλησιν ἀπευθύνονται εις τὰ κάτωθι πρα-
τήρια τῆς Ἑταιρίας:

Σοφοκλέους 22.—Σταδίου 40.—Υπατείας 10.—Διοσίων 1—Σόλωνος 90

Θεμιστοκλέους 54.—Ἐρμού 119.—Ὀδὸς Ἀδριανοῦ.

Διὰ πᾶσαν χονδρικὴν πώλησιν δέον ν' ἀπευθύνεσθε εις τὰ Γραφεῖα τῆς Ἑταιρίας (ὁδὸς Σταδίου 19).
Τμήμα ἐσωτερικῆς ἐμπορίας.

*Ἐπιστῶμεν τὴν προσοχὴν τῶν κ. καταναλωτῶν ὅπως τὸ ἐμβαπτίζομενον κατὰ τὴν κοχλῆσιν κο-
χλιάριον εἶναι ἐντελῶς στεγνὸν (νὰ μὴ εἶνε βρεγμένον) ὡς ἐπίσης καὶ τὸ δοχεῖον εις ὃ πρόκειται
νὰ τοποθετηθῆ.

ΖΥΘΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ

ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ

Ἡ νέα ὀρχήστρα ὑπὸ τὴν καλλιτεχνικὴν διεύθυνσιν τοῦ κ.

ΝΤΕΛΜΠΟΥΟΝΟ

καὶ με τὸ γλυκύτατο πρῶτο βιολί τοῦ κ.

ΠΑΣΑΝΕΝΤΕ

Τρίτην καὶ Παρασκευὴν συναυλία.

ΔΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΤΟΣ 1917

ΔΡΑΧ. 1.000,000 ΚΕΡΑΗ

Καθ' ἐκάστην κλήρωσιν ἐκδίδονται 100,000 γραμμάτια ἀξίας δραχμῶν 400.000, παρέχον-
τα κέρδη εις 2,000 γραμμάτια ἀξίας δραχμῶν 200.000. Διὰ τὴν κλήρωσιν τῆς 28 Φεβρουα-
ρίου 1917 ἰξεδόθησαν ὑπ' ἀξίοντα ἀριθμὸν 1—25.000 ἀκέραια γραμμάτια παρέχοντα συμ-
μετοχὴν εις ἀκέραιον τὸ κέρδος καὶ τιμώμενα τέσσαρας δραχμὰς καὶ ὑπ' ἀξίοντα ἀριθμὸν
25.001—100.000 τέταρτα γραμματίων τιμώμενα μιᾶς δραχμῆς καὶ παρέχοντα συμμετοχὴν
εἰς τὸ τέταρτον τοῦ κέρδους.

Κέρδη ἐκάστης κληρώσεως

Κλήρωσις	ἰν	Δραχμ.	ἰν	Δραχ.
1 Μίγα κέρδος	ἰν	80.000	ἰν	80.000
1 Κέρδος	ἰν	20.000	ἰν	20.000
2 Κέρδη	ἰν	2.500	ἰν	5.000
6 Κέρδη	ἰν	1.000	ἰν	6.000
15 Κέρδη	ἰν	400	ἰν	6.000
1950 Κέρδη	ἰν	40	ἰν	78.000

Ἡ πρώτη κλήρωσις γινέσεται τῆ 28 Φεβρουαρίου (12 Μαρτίου) 1917, ἡ δευτέρα τῆ 25
Ἀπριλίου (8 Μαΐου) 1917 ἡ τρίτη τῆ 27 Ἰουνίου (10 Ἰουλίου) 1917, ἡ τέταρτη τῆ 31
Ὀκτωβρίου (13 Νοεμβρίου) 1917, καὶ ἡ πέμπτη τῆ 31 Δεκεμβρίου 1917 (13 Ἰανουαρίου 1918).

Διὰ πᾶσαν πληροφορίαν ἢ ζήτησιν γραμματίων ἀπευθυντέον εις τὸ Γραφεῖον τοῦ
Δαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν ἀρχαιοτήτων, ὑπουργεῖον
Ὀικονομικῶν, εἰς Ἀθήνας.

Ὁ Διευθύνων Τμηματάρχης: Γ. Ν. ΚΟΦΙΝΑΣ

MODES CHAPEAUX
ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ Ι. ΜΑΝΤΟΥΚΑ

Παρελήφθησαν ἐκ Παρισίων τὰ νέα chic Μοντέλα.

ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ 38.

Τὰ **ΟΦΘΑΛΜΙΚΑ** νοσήματα
Θεραπεύονται ἐν τῇ τελείᾳ κλινικῇ τοῦ εἰδικοῦ ὀφθαλμολόγου

ΣΠΗΛΙΟΥ Ι. ΧΑΡΑΜΗ

Τ. ὑφηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κλπ.

ἐν τῇ Ὀφθαλμολογικῇ Σχολῇ τῶν Παρισίων σπουδάσαντος κλπ.

Ἄθῆναι. 20 ὁδὸς Πειραιῶς. Τηλέφωνόν 654,

**ΕΙΣ ΤΟ ΜΕΓΑ
ΚΑΠΝΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΤΩΝ ΑΔΕΛΦ. ΜΕΞΗ**

ΣΙΓΑΡΕΤΑ ΚΥΡΙΩΝ

ΣΙΓΑΡΕΤΑ ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ

ΣΙΓΑΡΕΤΑ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ ΕΚΛΕΚΤΗΣ

ΓΩΝΙΑ ΣΤΑΔΙΟΥ—ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ